

บรรณานุกรม

- กมลทิพย์ ทองจันทร์. (2549). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้าน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กรมวิชาการ. (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. เอกสารชุดแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- _____. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กฤษณา ศักดิ์ศรี. (2540). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: นิยมวิทยา.
- กาญจนา จันทะดวง. (2543). หลักการสอน. สกลนคร: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสกลนคร
- กาญจนา เอกะวิภาค. (2543). การศึกษาของไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กฤษณี คำชาย. (2542). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). การคิดเชิงวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: ชัคเซสมิเดีย.
- ไกรวิท วงศ์อำมาตย์. (2551). การพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการสอนแบบ หมวกหกใบ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ. (2544). หนังสือเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่อง วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาจังหวัดสุพรรณบุรี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จิราพร ผลสว่าง. (2551). รูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- เฉลา ประเสริฐสังข์. (2542). **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. จันทบุรี: สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี.
- เฉลิม พรกระแสน. (2544). **ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครุต้นแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนแบบการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้**. นนทบุรี: แคนดิดมีเดีย.
- ชนินทร์ชัย อินทிரากรณ์, สุวิทย์ หิรัญยาภาณท์, และสิริวรรณ เมธีวิวัฒน์. (2540). **พจนานุกรมการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ไอคิว.
- ชม ภูมิภาค. (2526). **เทคโนโลยีการสอนและการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ประสานมิตร.
- ชวาล แพรัตกุล. (2539). **เทคนิคการวัดผล (พิมพ์ครั้งที่ 8)**. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์, และคนอื่นๆ. (2537). **เอกสารการสอนชุดวิชา 213211 สื่อการสอนระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. (2544). **คู่มือการเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: พิชิกส์เซ็นเตอร์.
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. (2548). **เทคนิคการสอนร่วมสมัย**. กรุงเทพฯ: หลักพิมพ์.
- ชาติร์ สำราญ. (2544). **คนสอนคน (พิมพ์ครั้งที่ 3)**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสวดศรี-สุฤษดีวงศ์.
- ชาติ แจ่มนุช. (2545). **สอนอย่างไรให้คิดเป็น**. กรุงเทพฯ: เลียงเชียง.
- ณวพร นาคเลื่อน. (2552). **การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมชุมชน กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐวรรณ มานิชพงษ์. (2550). **การพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงการกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง พลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดวงมาลา จาริขานนท์. (2551). **การพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์ด้วยแบบฝึกทักษะ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทองสวน โสตาภักดิ์. (2549). **การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง เกษตรกรรมพึ่งตนเอง โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- เทพพิทักษ์ ดอนเกิด. (2551). การพัฒนาแผนการจัด การเรียนรู้ด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง จังหวัดอุดรธานีกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธีรภูมิ เอกะกุล. (2542). การวัดเจตคติ. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- นฤมล ดันธสุเรศษฐ์. (2533). แหล่งวิทยาการในชุมชน. ใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชาการ พัฒนาและการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชน หน่วย ที่ 1. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นิคม ทาแดง, กอบกุล ปรามประชา, และอำนาจ เดชชัยศรี. (2545). เทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- นิภาพร ศรีสุภาพ. (2550). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง พลเมืองดี ตาม วิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้น มัธยมศึกษา ปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิภารัตน์ ดอสกุล. (2551). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการ คิดวิเคราะห์ และความรู้สึกเชิงจำนวน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง การคูณ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เนาวรัตน์ ลิขิตวัฒน์เศรษฐ์. (2544). นวัตกรรมการศึกษา 29 เทคนิค. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- _____. (2544). แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเด็กมีใช้เพื่อใคร. วารสารวิชาการ, 5(26), 26-33.
- บัญญัติ ชำนาญกิจ. (2542). กระบวนการแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์. นครสวรรค์: สถาบันราชภัฏนครสวรรค์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เบญจวรรณ ระตา. (2551). การใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน เทศบาลดอกเงิน จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย เชียงใหม่.
- ประนอม อรุณานันท์. (2545). ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ การจัดการกระบวนการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนแบบสร้างความรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). ทศนคติการวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- ปรัชญา เวสารัชช, และฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2547). **ผ่านทางต้นปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินต์ติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2539). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2542). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. (2546). กรุงเทพฯ: นานามีบุคส์พับลิเคชันส์.
- พินิจดา วีระชาติ. (2542). **การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- พรชัย ดุงนาคาร. (2549). **การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง อาชีพในชุมชน โดยใช้ แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พรทิพย์ สมเนียงใต้. (2547). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ภูมิศาสตร์ภูเวียง โดยใช้แหล่งความรู้ชุมชน สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4โรงเรียนบ้านนาเก่าหน่ลืออง อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พรศิริ นิลฉวี. (2552). **การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระพระพุทธศาสนาโดยใช้ บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องโอวาท 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรสมบัติ ศรีไสย. (2539). **การพัฒนารูปแบบการสอดคล้องศาสตร์โดยการเน้นการสอน แบบร่วมมือกันเรียนรู้เรื่องเศษส่วน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์สังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 8)**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2545). **หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เข้า ออฟเดอรัมมีส.
- _____. (2549). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3)**. กรุงเทพฯ: เข้า ออฟเดอรัมมีส.
- เพราพรรณ เปลียนภู. (2543). **จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5)**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- เพียงพร วัฒนาไชย. (2552). **การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระพระพุทธศาสนา โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง โอวาท 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ไพพรรณ เกียรติโชคชัย. (2541). **กิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: ศรีอนันต์การพิมพ์.
- ภพ เลหาไพบูลย์. (2542). **แนวการสอนวิทยาศาสตร์**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ภาสินี เปี่ยมพงศ์สานต์. (2536). **สิ่งแวดล้อมศึกษาแนวการสอนและแบบปฏิบัติการ** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนัส รัตนดิถก ณ ภูเก็ต. (2533). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต**. นนทบุรี: (ม.ป.ท).
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2540). **การวัดผลและการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- รุจิระ สุวรรณไพบูลย์. (2538). **การส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์: ชุดเสริมประสิทธิภาพครู เล่มที่ 1 เทคนิควิธีสอนระดับประถมศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1. (2552). **หลักสูตรโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 ตามแนวหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. สุพรรณบุรี: ผู้แต่ง.
- ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ. (2539). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2549). **สถิติวิทยาทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ลักขณา สริวัฒน์. (2549). **การคิด**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ลัดดา ศิลาน้อย. (2534). **การสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา**. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วนิช สุชาวัฒน์. (2547). **ความคิดและความคิดสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิชา นรสาร. (2550). **แผนการจัดการเรียนรู้โดยโครงการ เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วุฒิชัย ประสารลอย. (2543). **บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นวัตกรรมเพื่อการศึกษา**. กรุงเทพฯ: วี. เจ. พรินติ้ง.
- ศรีสุดา จริยากุล. (2546). **การใช้ทรัพยากรชุมชนเพื่อการศึกษาในบริบททางการศึกษา**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์, และดารณี คำว่าจันง. (2545). **แหล่งเรียนรู้เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้และหลักสูตรสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: เมทีทิปส์.
- _____. (2546). **สอนเด็กให้คิดเป็น** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ปกรณ์ศิลป์ พรินติ้ง.

- ศิริพร เกิดผล. (2550). การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4MAT กลุ่มสาระ
การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ระบอบการปกครอง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมนึก ภัททิยธานี. (2546). การวัดผลการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กภาพสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
สมบูรณ์ ชิตพงษ์, และคนอื่นๆ. (2540). เอกสารประกอบการอบรมเรื่อง การวัดผลสัมฤทธิ์.
กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมบูรณ์ สุริยวงศ์, และคนอื่นๆ. (2543). ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ:
ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2544). การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการประเมินตามสภาพ
จริง. กรุงเทพฯ: เชียงใหม่โรงพิมพ์และศิลปะ.
- สมหวัง พิริยานุวัฒน์. (2537). การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนมัธยมศึกษาใน
ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช.
- สังคม สนิมสุทรโสภณ. (2541). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และ
ความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดย
เน้นการพัฒนาประสบการณ์ทางภาษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สาวิตรี สระทองอ่อน. (2549). ประวัติสุพรรณบุรี. สืบค้น เมษายน 29, 2553, จาก
<http://lib.kru.ac.th/rLocal/stories.php?story=06/08/29/3648776>
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2549). แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ
การคิดวิเคราะห์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย.
- สุชาติ ผุดผ่อง. (2542). การวัดและประเมินผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์. จันทบุรี: สถาบัน
ราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุธิดา สุภาชัยวัฒน์. (2548). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งความรู้ชุมชน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้
พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุพิน บุญชูวงศ์. (2534). หลักการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สุทธิการพิมพ์.
- สุภาภา ดวงสกุล. (2552, มกราคม-มิถุนายน). การขุดค้นที่แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร
ต.หนองราชวัตร อ.หนองหญ้าไซ จ.สุพรรณบุรี. ดำรงวิชาการ, 8 (1), 3-17.

- สมน อมรวิวัฒน์. (2544). กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและธรรมชาติ.
กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
_____, และอรทัย มูลคำ. (2545). 20 วิธีการจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมและการเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- เสี่ยม โตวัฒน์. (2546, มิถุนายน-ตุลาคม). การสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์.
วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 1(1), 26-30.
- เสนห์ ทิมสุกใส. (2542). พฤติกรรมการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต.
นครราชสีมา: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- อำนาจ ขาวเครื่องมือวง. (2551). การพัฒนาแผนกิจกรรมทัศนศึกษาเชิงนิเวศทางเท้า
กรณีศึกษา : โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนคร กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- เอมอร ออนุภัทรสกุล. (2550). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้
คณิตศาสตร์ เรื่องการวัด โดยใช้แหล่งความรู้ชุมชน สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลดงเจริญ (วังจิว) กิ่งอำเภอดงเจริญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- Baron, Robert A., Donn Byrne, & Barry H. Kantowiz. (1994). **Psychology:
Understanding Behavior**. New York: Holt, Rinehart, & Winston.
- Burkhart, Lisa Marin. (2006). Thinking Critically About Critical Thinking : Developing
Thinking Skills Among High School Students. **Dissertation Abstracts
International. Development, 67(4)**, unpagued.
- Bloom, et al.. (1971). **Handbook of formative and summative evaluation of student
learning**. New York: Mc Graw-Hill.
- Bloom, B.S. (1976). **Human characteristics and school learning**. New York:
Mc Graw-Hill.
- Darley, John M. (1998). **Psychology**. New Jersey: Prentice – Hall international.
- Eaton, Dennis. (2000). Cognitive and Affective Learning in outdoor Education.
Dissertations Abstracts Internation, 60(10), 3595-A.

- Eysenck, H.S.W., Arnold, & R.Meily. (1972). **Encyclopedia of Psychology**. London: Search press.
- Folsom, Christy Tabert. (2001). Helping Teachers Facilitate Decision-making, Planning, and Self-evaluation with Students. **Dissertation Abstracts International**, **62(5)**, 1702-A.
- Frank, Kathryn Irene. (2001). Connecting with Nature: A Study of the Effects of Nature Mapping Program on Its Grade School Participants, Their Schools and Their Communities. **Masters Abstracts International**, **39(2)**, 422.
- Good, Carter. V. (1973). **Dictionary of education**. (3rd ed.). New York: Mc Graw-Hill Book.
- Heard, M.L. (2002). The relationship between learning and study skills and student persistence in a community. **Dissertation Abstracts International**, **253**, 63-02A.
- Jarolimek, J. **Teaching and Learning in the Elementary School**. New York: Prentice-Hall.
- Jean McNiff, Pamela Lomax, & Jack Whitehead. (2003). **You and Your Action Research Project**. (2nd ed.). New York: RoutledgeFalmer.
- Kemmis S, & Mc Taggart R. (1990). **The Action Research Planner**. (3th ed.). Victoria: Deakin University Press.
- Kim, Eugene C. and Kellough, Richard D. (1983). **Resource Guide for Secondary School Teaching**. (3rd ed.). New York: Macmillan.
- Lefton, L.A., & Laura V. (1997). **Mastering psychology**. Massachusetta: Allyn,& Bacon.
- Prescott, Banial A. (1961). Report of conference on child students. **Education Bulletin**. Bangkok: Faculty of Education. Chulalongkorn University.
- Robbin Stephen P. (1993). **Organizational behavior (6 ed)**. Englewood Cliffs, New Jersey: A Simon of Schtester.
- Robinson, K.A. (2002). Student perceptions of middle school: Relation to academic motivation, learning strategies, and academic achievement in science. **Dissertation Abstracts International**, **2346**, 63-03A.
- Thurstone, L. (1995). **Attitude can be measured**. New York: John Wiley.
- Triandis,H.C. (1971). **Attitude and attitude change**. New York: John Wiley and Sons.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญการตรวจเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไล ทองแผ่	ประธานสาขาวิชาหลักสูตรและ
การสอน คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราโมทย์ จันทร์เรือง	รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรณวิไล นันทมานพ	อาจารย์พิเศษคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
4. ดร. นารีรัตน์ สุวรรณวารี	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
5. ดร. เนติ เฉลยวาเรศ	ผู้ช่วยอธิการบดี
อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๕๑๖/๕๓

วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผศ.ดร.วิไล ทองแผ่

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น
 ๒. แผนการจัดการเรียนรู้
 ๓. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 ๔. แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์
 ๕. แบบสอบถามเจตคติต่อวิชาประวัติศาสตร์

ด้วยนางสาวโฉมศรี อินสว่าง รหัส ๕๑๒๑๗๐๓๐๗๐๓ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีตกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยมี ผศ.ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ผศ.วรรณวิไล นันทมานพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้ เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์ จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใส)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๕๘๔/๕๓

วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผศ.ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น
 ๒. แผนการจัดการเรียนรู้
 ๓. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 ๔. แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์
 ๕. แบบสอบถามเจตคติต่อวิชาประวัติศาสตร์

ด้วยนางสาวโฉมศรี อินสว่าง รหัส ๕๑๒๑๗๐๓๐๗๐๓ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีตกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยมี ผศ.ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ผศ.วรรณวิไล นันทมานพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้ เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์ จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใส)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๔๘๕ /๕๓

วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผศ.วรรณวิไล นันทมานพ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น
 ๒. แผนการจัดการเรียนรู้
 ๓. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 ๔. แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์
 ๕. แบบสอบถามเจตคติต่อวิชาประวัติศาสตร์

ด้วยนางสาวโฉมศรี อินสว่าง รหัส ๕๑๒๑๗๐๓๐๗๐๓ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีตกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยมี ผศ.ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ผศ.วรรณวิไล นันทมานพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้ เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์ จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใสว)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๕๐๖/๕๓

วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ดร.นาริรัตน์ สุวรรณวาริ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น
 ๒. แผนการจัดการเรียนรู้
 ๓. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 ๔. แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์
 ๕. แบบสอบถามเจตคติต่อวิชาประวัติศาสตร์

ด้วยนางสาวโฉมศรี อินสว่าง รหัส ๕๑๒๑๗๐๓๐๗๐๓ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีตกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยมี ผศ.ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ผศ.วรรณวิไล นันทมานพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้ เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์ จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนไสว)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๕๑๖ /๕๓

วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ดร.เนติ เฉลยวาเรศ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น
 ๒. แผนการจัดการเรียนรู้
 ๓. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 ๔. แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์
 ๕. แบบสอบถามเจตคติต่อวิชาประวัติศาสตร์

ด้วยนางสาวโฉมศรี อินสว่าง รหัส ๕๑๒๑๗๐๓๐๗๐๓ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีตกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยมี ผศ.ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ผศ.วรรณวิไล นันทมานพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้ เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร์ขอความอนุเคราะห์ จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใส)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ที่ ศธ ๐๕๔๙.๐๒/๖๐๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๓ กันยายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา ๑

ด้วยนางสาวโฉมศรี อินสว่าง รหัส ๕๑๒๑๗๐๓๐๗๐๓ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีตกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยมี ผศ.ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ผศ.วรรณวิไล นันทมานพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นางสาวโฉมศรี อินสว่าง ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ในสถานศึกษาสังกัดของท่านหวังอย่างยิ่งในความกรุณาและคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อให้โปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใสว)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒ , ๐-๓๖๔๒-๒๖๐๗-๙ ต่อ ๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

Email : education@tru.ac.th

ที่ ศธ ๐๕๔๙.๐๒/ ๖๓๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๘ กันยายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา ๑

ด้วยนางสาวโฉมศรี อินสว่าง รหัส ๕๑๒๑๗๐๓๐๗๐๓ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีตกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยมี ผศ.ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ผศ.วรรณวิไล นันทมานพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนระหว่างการเก็บข้อมูล ซึ่งสถานศึกษาในสังกัดของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ให้นางสาวโฉมศรี อินสว่าง ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ในสถานศึกษาสังกัดของท่านเพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ซึ่งนักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาอนุญาตด้วยจักเป็นพระคุณอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใส)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะครุศาสตร์

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒ ๐-๓๖๔๒-๒๖๐๗-๙ ต่อ ๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

Email: education@tru.ac.th

ภาคผนวก ค

- การวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.65	0.34
2	0.58	0.47
3	0.58	0.35
4	0.63	0.48
5	0.58	0.34
6	0.70	0.32
7	0.60	0.40
8	0.58	0.32
9	0.58	0.36
10	0.55	0.43
11	0.58	0.38
12	0.63	0.35
13	0.55	0.39
14	0.60	0.32
15	0.60	0.35
16	0.58	0.40
17	0.58	0.36
18	0.58	0.44
19	0.60	0.34
20	0.58	0.42
21	0.55	0.35
22	0.53	0.34
23	0.55	0.35
24	0.60	0.32
25	0.58	0.34
26	0.60	0.35
27	0.70	0.36

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
28	0.60	0.54
29	0.65	0.37
30	0.58	0.38

ข้อคำถามของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.53 - 0.70 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.32 - 0.54 ถือว่า มีความยากง่ายที่สามารถนำมาใช้ได้

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยคำนวณจากสูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน

ข้อที่	p	q	pq
1	0.65	0.35	0.22
2	0.58	0.42	0.24
3	0.58	0.42	0.24
4	0.63	0.37	0.23
5	0.58	0.42	0.24
6	0.70	0.30	0.21
7	0.60	0.40	0.24
8	0.58	0.42	0.24
9	0.58	0.42	0.24
10	0.55	0.45	0.25
11	0.58	0.42	0.24
12	0.63	0.37	0.23
13	0.55	0.45	0.25
14	0.60	0.40	0.24
15	0.60	0.40	0.24
16	0.58	0.42	0.24
17	0.58	0.42	0.24
18	0.58	0.42	0.24
19	0.60	0.40	0.24
20	0.58	0.42	0.24
21	0.55	0.45	0.25
22	0.53	0.47	0.24
23	0.55	0.45	0.25
24	0.60	0.40	0.24
25	0.58	0.42	0.24
26	0.60	0.40	0.24
27	0.70	0.30	0.21

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	p	q	pq
28	0.60	0.40	0.24
29	0.65	0.35	0.22
30	0.58	0.42	0.24
$\sum pq$	-	-	7.19

จากตาราง แสดงการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยโดยแทนค่าในสูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder and Richardson) ดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2549, หน้า 247)

ค่าความเชื่อมั่น

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right]$$

$$r_{tt} = \frac{30}{30-1} \left[1 - \frac{7.19}{s_t^2} \right]$$

$$r_{tt} = \frac{30}{29} \left[1 - \frac{7.19}{42.64} \right]$$

$$r_{tt} = \frac{30}{29} [1 - 0.16]$$

$$r_{tt} = 1.03 \times 0.83$$

$$r_{tt} = 0.854$$

ตาราง 7 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ความชัดเจนถูกต้องของคำถามและตัวเลือก							
ข้อที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	IOC
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ตาราง 7 (ต่อ)

ความชัดเจนถูกต้องของคำถามและตัวเลือก							
ข้อที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	IOC
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าเท่ากับ 1.00 ถือว่าสามารถนำไปใช้ได้

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง ในการทำแบบทดสอบ

1. ให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุล ลงในกระดาษคำตอบ
2. แบบทดสอบนี้เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ เวลา 40 นาที
3. ห้ามขีดเขียนเครื่องหมายใดๆ ลงในกระดาษคำตอบ
4. จงทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่อง ของคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว
ลงในกระดาษคำตอบ

1. ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในจังหวัดสุพรรณบุรีคือข้อใด
 - ก. อาหาร ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค
 - ข. อาหาร ที่อยู่อาศัย ภูมิอากาศ
 - ค. สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากร แร่ธาตุ
 - ง. สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากร ความอุดมสมบูรณ์
2. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ของสุพรรณบุรี
 - ก. มนุษย์รู้จักประดิษฐ์เครื่องมือหิน
 - ข. มนุษย์รู้จักทำไร่ทำนา
 - ค. มนุษย์มีการติดต่อค้าขายกับชุมชนใกล้เคียง
 - ง. มนุษย์รู้จักสร้างเมืองหรืออาณาจักรใหญ่โต
3. สังคมมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นสังคมแบบใด
 - ก. เกษตรกรรม
 - ข. การค้า
 - ค. ประมง
 - ง. ล่าสัตว์
4. เครื่องใช้ที่สำคัญที่สุดในชีวิตประจำวันของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่พบในจังหวัดสุพรรณบุรีคือข้อใด
 - ก. แวตินเผา
 - ข. หม้อปากผาย
 - ค. ใบหอกสำริด
 - ง. ลูกกระพวน

5. การพบหลักฐานในข้อใดทำให้สันนิษฐานได้ว่าเมืองอุทองในอดีตน่าจะเป็นศูนย์กลางการค้าอีกแห่งหนึ่งระหว่างภูมิภาคตะวันออกเฉียงและตะวันตก

ก. ดราตินเผา

ข. ตะเกียงโรมัน

ค. พระไตรปิฎก

ง. เหรียญกษาปณ์สมัยโรมัน

6. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

ก. หลักฐานโบราณส่วนใหญ่ที่พบในสุพรรณบุรีเป็นเหรียญกษาปณ์

ข. นักวิชาการชาวไทยเชื่อว่าสุวรรณภูมิเป็นดินแดนในประเทศไทยบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง

ค. อาณาจักรฟูนันตั้งอยู่ระหว่างรัฐศรีเกษตร และอิสานปุระ

ง. ศาสตราจารย์ฌอง บวสเซอร์ลีเยร์เป็นคนแรกที่เริ่มใช้คำว่า ทวารวดี

7. ที่ราบลุ่มแม่น้ำสายใดที่มีร่องรอยแสดงให้เห็นถึงความเป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรมที่เก่าแก่และสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องมากที่สุด

ก. แม่น้ำโขง

ข. แม่น้ำท่าจีน

ค. แม่น้ำแม่กลอง

ง. แม่น้ำเจ้าพระยา

8. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับที่ตั้งของสุวรรณภูมิ

ก. อยู่บริเวณสองฝั่งแม่น้ำโขง

ข. หมายถึงเมืองโบราณลพบุรีและเมืองโบราณอุทองที่สุพรรณบุรี

ค. มีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่ประเทศไทย พม่า ลาว เวียดนามและมาเลเซีย

ง. มีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่ประเทศไทย พม่า ลาว จีนและมาเลเซีย

9. เมืองโบราณอุทองมีชื่อเดิมว่าอะไร

ก. เมืองคอกช้างดิน

ข. เมืองศรีทวารวดี

ค. เมืองท้าวอุทอง

ง. เมืองทวารวดี

10. ข้อใดจัดลำดับเกี่ยวกับพัฒนาการของเมืองโบราณอุทองได้ถูกต้อง

ก. เกษตรกรรม → หมู่บ้าน → เมือง

ข. มนุษย์ถ้ำ → เกษตรกรรม → เมือง

ค. เกษตรกรรม → หมู่บ้าน → อาณาจักร

ง. ชาวประมง → หมู่บ้าน → เมือง

11. จารึกเย ธมมา ขบนแผ่นอิฐพบที่เมืองโบราณ อุทอง จารึกด้วยตัวอักษรใด

ก. อักษรขอม

ข. อักษรมอญ

ค. อักษรโรมัน

ง. อักษรปัลลวะ

12. หลักฐานในข้อใดที่แสดงให้เห็นว่าเมืองโบราณอุทองมีพระมหากษัตริย์ปกครอง

ก. จารึกบนแผ่นทองแดง

ข. จารึกภาษามอญโบราณ

ค. เหรียญตรารูปหอยสังข์

ง. จารึกเย ธมมาข ขบนแผ่นอิฐ

13. ข้อใดเป็นหลักฐานที่แสดงถึงอิทธิพลของศิลปะแบบอมราวดี และแสดงถึงพุทธศาสนาในเมืองโบราณอุทอง
- ก. พระพุทธรูปสำริด
ข. พระพิมพ์ดินเผา
ค. พระอุ้มบาตรปูนปั้น
ง. พระพุทธรูปปางประทานธรรม
14. จากหลักฐานประเภทจารึกที่พบในเมืองโบราณอุทองส่วนใหญ่จะใช้ตัวอักษรใด
- ก. ขอม
ข. มอญ
ค. โรมัน
ง. ปัลลวะ
15. ภาษาที่ปรากฏในจารึกที่พบในเมืองโบราณอุทองส่วนใหญ่จะใช้ภาษาใด
- ก. ภาษาขอม
ข. ภาษามอญ
ค. ภาษาไทย
ง. ภาษาสันสกฤต
16. ข้อใดกล่าวถูกต้อง
- ก. บริเวณรอบเมืองโบราณอุทองได้รับอิทธิพลทางศาสนาพราหมณ์
ข. ทางด้านทิศตะวันตกของเมืองโบราณอุทองเป็นกลุ่มอิทธิพลศาสนาพราหมณ์
ค. บริเวณด้านนอกเมืองโบราณอุทองได้รับอิทธิพลทางพุทธศาสนา
ง. ด้านภูเขาและที่สูงของเมืองโบราณอุทองได้รับอิทธิพลทางพุทธศาสนา
17. ผู้ที่สถาปนาเมืองพันธุมบุรีที่บนฝั่งแม่น้ำ ทำจีน คือกษัตริย์พระองค์ใด
- ก. พระเจ้ากาแต
ข. พระเจ้าอุทอง
ค. พระยาพาน
ง. ขุนหลวงพะงั่ว
18. กษัตริย์พระองค์ใดที่ทรงให้สร้างวัดและบูรณะวัดในเมืองพันธุมบุรีและเรียกชื่อเมืองใหม่ว่าเมืองสองพันบุรี
- ก. พระเจ้ากาแต
ข. พระยาพาน
ค. พระพรราชา
ง. ขุนหลวงพะงั่ว
19. เมืองสองพันบุรีภายหลังได้เปลี่ยนชื่อเป็น เมืองสุพรรณบุรีในสมัยกษัตริย์พระองค์ใด
- ก. พระเจ้ากาแต
ข. ขุนหลวงพะงั่ว
ค. พระพรราชา
ง. พระยาพาน
20. ข้อใดเรียงลำดับพัฒนาการของเมืองสุพรรณบุรีได้ถูกต้อง
- ก. สองพันบุรี → พันธุมบุรี → สุพรรณบุรี
ข. อุทอง → สองพันบุรี → สุพรรณบุรี
ค. ทวารวดี → พันธุมบุรี → สุพรรณบุรี
ง. พันธุมบุรี → สองพันบุรี → สุพรรณบุรี
21. การพบจารึกที่ปราสาทพระขรรค์ได้ปรากฏชื่อเมืองซึ่งสันนิษฐานว่าเป็นเมืองที่อยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี หมายถึงเมืองใด
- ก. สุวรรณปุระ
ข. ลโวทยะปุระ
ค. ศรีชัยวัชรบุรี
ง. สิงหนบุรี

22. หลักฐานในจังหวัดสุพรรณบุรีที่แสดงให้เห็นอิทธิพลของศิลปะเขมรแบบบายน พบบริเวณใด
- บ้านเนินทางพระ ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก
 - บ้านโคกหินกอง ตำบลวังคัน อำเภอด่านช้าง
 - บ้านบึงกระเทียม ตำบลศาลาขาว อำเภอเมือง
 - บ้านหนองแจง ตำบลไร่รถ อำเภอดอนเจดีย์
23. การค้นพบเจดีย์ยุทธหัตถีที่ดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในรัชสมัยของพระมหากษัตริย์พระองค์ใด
- พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
24. เจ้าเมืองสุพรรณบุรีที่พบเจดีย์ยุทธหัตถีคือใคร
- เจ้าพระยายามราช (บัน สุขุม)
 - พระทวีประชาชน (อ๊ กรรณสูต)
 - พระยาสุนทรสงคราม (ปุย สุวรรณศร)
 - พระยากาญจนบุรี (นุช)
25. จากการศึกษาหลุมฝังศพของมนุษย์ในแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรพบว่าทุกหลุมจะต้องมีสิ่งใดที่ฝังอุทิศให้กับศพอยู่เสมอ
- สะเก็ดหิน
 - ภาชนะดินเผา
 - เครื่องมือหิน
 - กระดูกสัตว์
26. แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร จัดเป็นแหล่งโบราณคดีในวัฒนธรรมใด
- วัฒนธรรมฟิงนอยเอียน
 - วัฒนธรรมบ้านเก่า
 - วัฒนธรรมบ้านเชียง
 - วัฒนธรรมฮัวบิ่นเนียน
27. ข้อใดต่อไปนี้มีใช้ลักษณะของเครื่องมือหินของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่พบในจังหวัดสุพรรณบุรี
- ขวานหินขัด
 - สะเก็ดหิน
 - ขวานหินกำปั้น
 - ขวานหินกะเทาะ
28. ข้อใดเป็นหลักฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่พบในสุพรรณบุรี
- ตะเกียงโรมันสำริด
 - กลองมโหระทึก
 - ลูกปัดหิน
 - เสมาขนาดใหญ่
29. นักเรียนจะได้รับประโยชน์จากการศึกษาประวัติศาสตร์เมืองสุพรรณบุรีด้านใดมากที่สุด
- สามารถเข้าใจเหตุการณ์ในอดีต
 - สามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
 - สามารถเชื่อมโยงความรู้ในอดีตเข้ากับปัจจุบัน และอนาคต
 - สามารถนำไปเป็นพื้นฐานของการเรียนวิชาอื่น

30. ผลงานภูมิปัญญาที่บรรพบุรุษของเมืองสุพรรณบุรีที่อาศัยมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ได้สร้างให้ไว้กับชนรุ่นหลัง ข้อใดที่เด่นชัดที่สุด

ก. การสร้างเรือขนาดใหญ่

ข. เครื่องมือในการดำรงชีพ

ค. ศาสนาความเชื่อและพิธีกรรม

ง. การค้าขาย

.....

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1. ง	11. ง	21. ก
2. ก	12. ก	22. ก
3. ก	13. ค	23. ง
4. ข	14. ง	24. ข
5. ง	15. ง	25. ข
6. ข	16. ข	26. ง
7. ง	17. ค	27. ค
8. ค	18. ก	28. ค
9. ค	19. ข	29. ค
10. ก	20. ง	30. ข

ภาคผนวก ง

- ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r)
- ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์
- ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์
- แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 15 ข้อ

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.63	0.44
2	0.58	0.37
3	0.58	0.56
4	0.58	0.38
5	0.58	0.32
6	0.60	0.48
7	0.53	0.48
8	0.58	0.40
9	0.58	0.32
10	0.55	0.58
11	0.58	0.40
12	0.60	0.39
13	0.60	0.33
14	0.50	0.37
15	0.55	0.33

ข้อคำถามของแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.50 - 0.63 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.32 – 0.58 ถือว่ามีความยากง่ายที่สามารถนำไปใช้ได้

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยคำนวณจากสูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน

ข้อที่	p	q	pq
1	0.63	0.37	0.23
2	0.58	0.42	0.25
3	0.58	0.42	0.25
4	0.58	0.42	0.25
5	0.58	0.42	0.25
6	0.60	0.40	0.24
7	0.53	0.47	0.25
8	0.58	0.42	0.25
9	0.58	0.42	0.25
10	0.55	0.45	0.25
11	0.58	0.42	0.25
12	0.60	0.40	0.24
13	0.60	0.40	0.24
14	0.50	0.50	0.25
15	0.55	0.45	0.25
$\sum pq$	-	-	3.70

จากตาราง แสดงการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยแทนค่าในสูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder and Richardson) ดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2549, หน้า 247)

ค่าความเชื่อมั่น

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right]$$

$$r_{tt} = \frac{15}{14} \left[1 - \frac{3.70}{15.58} \right]$$

$$r_{tt} = \frac{15}{14} [1 - 0.237]$$

$$r_{tt} = 1.07 \times 0.76$$

$$r_{tt} = 0.813$$

ตาราง 10 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การพัฒนา
กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระ
การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ความชัดเจนถูกต้องของคำถามและตัวเลือก							
ข้อที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	IOC
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3	+1	+1	+1	+1	0	5	0.80
4	+1	+1	+1	- 1	+1	5	0.60
5	+1	+1	+1	- 1	+1	5	0.60
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
13	+1	+1	+1	+1	0	5	0.80
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ มีค่า
ระหว่าง 0.60-1.00 ถือว่าสามารถนำไปใช้ได้

แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์

เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นเรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง ในการทำแบบทดสอบ

1. ให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุล ลงในกระดาษคำตอบ
2. แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์นี้เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 15 ข้อ เวลา 20 นาที
3. ห้ามขีดเขียนเครื่องหมายใดๆ ลงในกระดาษคำตอบ
4. จงทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่อง ของคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียวลงในกระดาษคำตอบ

1. ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในจังหวัดสุพรรณบุรีคือข้อใด
 - ก. อาหาร ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค
 - ข. อาหาร ที่อยู่อาศัย ภูมิอากาศ
 - ค. สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากร แร่ธาตุ
 - ง. สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากร ความอุดมสมบูรณ์
2. หลักฐานในข้อใดที่แสดงให้เห็นว่าเมืองโบราณอู่ทองมีพระมหากษัตริย์ปกครอง
 - ก. จารึกบนแผ่นทองแดง
 - ข. จารึกภาษามอญโบราณ
 - ค. เหรียญตรารูปหอยสังข์
 - ง. จารึกเข ฐมาข บนแผ่นอิฐ
3. การพบหลักฐานในข้อใดทำให้สันนิษฐานได้ว่าเมืองอู่ทองในอดีตน่าจะเป็นศูนย์กลางการค้า
อีกแห่งหนึ่งระหว่างภูมิภาคตะวันออกเฉียงและตะวันตก
 - ก. ตราดินเผา
 - ข. ตะเกียงโรมัน
 - ค. พระไตรปิฎก
 - ง. เหรียญกษาปณ์สมัยโรมัน
4. คอกช้างดิน มีความหมายตรงตามข้อใด
 - ก. ถนนโบราณ
 - ข. เหนียดคล้องช้างโบราณ
 - ค. เตาเผา
 - ง. สถานที่ถลุงแร่
5. หลักฐานสำคัญของแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรซึ่งเคยพบตามแหล่งโบราณคดีในเขต
จังหวัดกาญจนบุรี คือสิ่งใด
 - ก. กำไลหิน
 - ข. หม้อสามขา
 - ค. หม้อก้นกลมมีเชิง
 - ง. ขวานหินกะเทาะ

15. นักเรียนจะช่วยอนุรักษ์แหล่งโบราณคดีได้ดีที่สุดด้วยวิธีใด
- ก. ไปเที่ยวชมแหล่งโบราณคดีเมื่อมีโอกาส ข. ช่วยเผยแพร่ความรู้กับบุคคลทั่วไป
- ค. ไปช่วยดูแลแหล่งโบราณคดีในวันหยุด ง. ไม่ทำลายแหล่งโบราณคดี

.....

เฉลยแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์

เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1. ง	6. ง	11. ค
2. ก	7. ค	12. ข
3. ง	8. ข	13. ค
4. ข	9. ค	14. ก
5. ข	10. ก	15. ง

ภาคผนวก จ

- แบบสอบถามเจตคติต่อวิชาประวัติศาสตร์
- แบบประเมินแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาประวัติศาสตร์
- ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาประวัติศาสตร์
- ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาประวัติศาสตร์

แบบสอบถามเจตคติต่อวิชาประวัติศาสตร์เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง พิจารณาข้อความในช่องซ้ายมือ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุดเพียงข้อละช่องเดียว และตอบให้ครบทุกข้อ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
1. วิชาประวัติศาสตร์มีคุณค่า					
2. การเรียนวิชาประวัติศาสตร์ทำให้รู้จักวางแผนในการทำงาน					
3. เมื่อเรียนวิชานี้แล้วทำให้อยากรู้เรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมากขึ้น					
4. เมื่อเรียนประวัติศาสตร์แล้วทำให้รู้จักความเป็นมาของเมืองสุพรรณในอดีตเพิ่มขึ้น					
5. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่องเมืองสุพรรณในอดีต ช่วยให้เข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างชัดเจน					
6. การเรียนเรื่องเมืองสุพรรณในอดีตทำให้ได้ไปค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น					
7. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์					
8. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่องเมืองสุพรรณในอดีตทำให้ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง					
9. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่องเมืองสุพรรณในอดีตทำให้ได้ปฏิบัติตามความสามารถของตนเอง					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
10. นักเรียนสนุกสนานและได้รับความรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น					
11. นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น					
12. การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นทำให้สามารถเผยแพร่ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ให้กับผู้อื่นได้					
13. การเรียนเรื่องเมืองสุพรรณในอดีตทำให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้					
14. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นเรื่องเมืองสุพรรณในอดีต ทำให้มีจิตสำนึกรักบ้านเกิด					
15. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นทำให้ตื่นตัวในการอนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุ					
16. การเรียนเรื่องเมืองสุพรรณในอดีตทำให้เห็นประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น					
17. วิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่เรียนแล้วสนุก					
18. การเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี					
19. การเรียนเรื่องเมืองสุพรรณในอดีตทำให้มีความภูมิใจต่อแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น					
20. แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นทางด้านประวัติศาสตร์เป็นสถานที่ที่ควรอนุรักษ์ให้คงอยู่ตลอดไป					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

แบบประเมินแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง การพัฒนา
กิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการ
เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยค่า
ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาว่าแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง การพัฒนา
กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการ
เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ชุดนี้มีความเหมาะสม
และสอดคล้องหรือไม่ แล้วเขียนผลการพิจารณาของท่านโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
คะแนนการพิจารณา ตามความคิดเห็นของท่าน กำหนดความคิดเห็นดังนี้

- +1 แน่ใจว่าข้อคำถามมีความเหมาะสมและสอดคล้อง
- 0 ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความเหมาะสมและสอดคล้อง
- 1 แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความเหมาะสมและสอดคล้อง

รายการประเมิน	คะแนนการพิจารณา			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	+1	0	-1	
1. วิชาประวัติศาสตร์มีคุณค่า				
2. การเรียนวิชาประวัติศาสตร์ทำให้รู้จักวางแผนในการทำงาน				
3. เมื่อเรียนวิชานี้แล้วทำให้อยากรู้เรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมากขึ้น				
4. เมื่อเรียนประวัติศาสตร์แล้วทำให้รู้จักความเป็นมาของเมืองสุพรรณในอดีตเพิ่มขึ้น				
5. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต ช่วยให้เข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างชัดเจน				
6. การเรียนเรื่องเมืองสุพรรณในอดีตทำให้ได้ไปค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น				
7. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นทำให้เกิดการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์				
8. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีตทำให้ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง				

รายการประเมิน	คะแนนการพิจารณา			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	+1	0	-1	
9. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีตทำให้ได้ปฏิบัติจริงตามความสามารถของตนเอง				
10. นักเรียนสนุกสนานและได้รับความรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น				
11. นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น				
12. การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นทำให้สามารถเผยแพร่ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ให้กับผู้อื่นได้				
13. การเรียนเรื่องเมืองสุพรรณในอดีตทำให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้				
14. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต ทำให้มีจิตสำนึกรักบ้านเกิด				
15. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นทำให้นักเรียนตื่นตัวในการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ				
16. การเรียนเรื่องเมืองสุพรรณในอดีตทำให้เห็นประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น				
17. วิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่เรียนแล้วสนุก				
18. การเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี				
19. การเรียนเรื่องเมืองสุพรรณในอดีตทำให้มีความภูมิใจต่อแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น				
20. แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นทางด้านประวัติศาสตร์เป็นสถานที่ที่ควรอนุรักษ์ให้คงอยู่ตลอดไป				

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ตาราง 11 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ความชัดเจนถูกต้องของคำถามและตัวเลือก							
ข้อที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	IOC
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
10	+1	+1	+1	-1	+1	4	0.60
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อวิชาประวัติศาสตร์ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 -1.00 ถือว่าสามารถนำไปใช้ได้

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามเจตคติ
ต่อวิชาประวัติศาสตร์ โดยคำนวณจากสูตร ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)
คือการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)

ข้อที่	S_i^2
1	0.37
2	0.56
3	0.36
4	0.30
5	0.46
6	0.35
7	0.44
8	0.29
9	0.64
10	0.44
11	0.43
12	0.51
13	0.49
14	0.41
15	0.34
16	0.29
17	0.50
18	0.28
19	0.21
20	0.25
$\sum S_i^2$	7.92
S_i^2	51.00

จากตาราง แสดงการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาประวัติศาสตร์ โดยคำนวณจากสูตร ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) คือ การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) มีสูตรในการคำนวณดังนี้(พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2549, หน้า 248)

$$\begin{aligned} \alpha &= \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right] \\ \text{แทนค่า} \quad &= \frac{20}{20-1} \left[1 - \frac{7.92}{51.00} \right] \\ &= \frac{20}{19} [1 - 0.16] \\ &= 1.05 \times 0.84 \\ &= 0.882 \end{aligned}$$

จากการคำนวณพบว่า แบบสอบถามวัดเจตคติต่อวิชาประวัติศาสตร์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.882 ซึ่งสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้

ภาคผนวก จ

ผลการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้

ตาราง 13 ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กิจกรรมที่ 1-6 จากการทดลองแบบกลุ่มย่อย

กิจกรรมการเรียนรู้	n	E1	E2
1. เรื่อง พัฒนาการการตั้งถิ่นฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์ของจังหวัดสุพรรณบุรี	9	77.78	81.11
2. เรื่อง เมืองโบราณอู่ทอง	9	81.11	83.33
3. เรื่อง ประวัติเมืองสุพรรณบุรี และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์	9	81.11	84.44
4. เรื่อง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร	9	81.11	85.55
5. เรื่อง สืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้ เรื่องเมืองโบราณอู่ทอง	9	80.00	83.33
6. เรื่อง สืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้ เรื่องแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์	9	82.22	84.44

ผลการหาประสิทธิภาพของคะแนนซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละในการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน (E_1) และผลการหาประสิทธิภาพของคะแนนซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละในการทำแบบทดสอบหลังเรียน (E_2) ของกิจกรรมการเรียนรู้เท่ากับ 80.55/83.70 กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดได้แก่กิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.11/85.55

ภาคผนวก ช

เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน

- เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียนของ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียนของ
แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์

ตาราง 14 การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4

คนที่	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)	D	D ²
1	17	21	4	16
2	18	22	4	16
3	18	23	5	25
4	19	24	5	25
5	16	25	9	81
6	19	24	5	25
7	18	22	4	16
8	17	25	8	64
9	17	25	8	64
10	17	25	8	64
11	18	22	4	16
12	17	25	8	64
13	18	22	4	16
14	19	24	5	25
15	18	26	8	64
16	18	25	7	49
17	19	24	5	25
18	20	24	4	16
19	21	23	2	4
20	17	26	9	81
21	19	23	4	16
22	18	24	6	36
23	17	25	8	64
24	17	25	8	64
25	19	25	6	36

ตาราง 14 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)	D	D ²
26	20	26	6	36
27	17	25	8	64
28	20	25	5	25
29	19	24	5	25
30	20	25	5	25
31	19	26	7	49
32	17	25	8	64
33	19	24	5	25
34	18	25	7	49
35	20	27	7	49
36	19	26	7	49
37	17	24	7	49
38	20	25	5	25
39	17	26	9	81
40	18	26	8	64
41	19	26	7	49
42	18	27	9	81
43	19	26	7	49
44	20	26	6	36
รวม	807	1083	276	1866
\bar{X}	18.34	24.61	6.27	42.40
S.D.	1.18	1.40	-	-

การทดสอบสมมติฐานด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หาค่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ใช้สถิติทดสอบที (t-test dependent) (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2549, หน้า 307) ดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}} \quad df = n-1$$

แทนค่า

$$t = \frac{276}{\sqrt{\frac{44(1866) - (276)^2}{44-1}}}$$

$$t = \frac{276}{\sqrt{\frac{82104 - 76176}{43}}}$$

$$t = \frac{276}{\sqrt{137.86}}$$

$$t = \frac{276}{11.74}$$

$$t = 23.50$$

ตาราง 15 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4

คนที่	คะแนนก่อนเรียน (15 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (15 คะแนน)	D	D ²
1	8	12	4	16
2	8	10	2	4
3	7	11	4	16
4	8	13	5	25
5	7	10	3	9
6	8	13	5	25
7	9	12	5	25
8	7	11	4	16
9	7	12	5	25
10	7	13	6	36
11	8	12	4	16
12	9	12	3	9
13	8	13	5	25
14	8	12	4	16
15	8	12	4	16
16	9	12	3	9
17	7	10	3	9
18	8	12	4	16
19	9	12	3	9
20	9	12	3	9
21	7	12	5	25
22	8	12	4	16
23	7	11	4	16
24	8	13	5	25
25	9	12	3	9

ตาราง 15 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนเรียน (15 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (15 คะแนน)	D	D ²
26	9	12	3	9
27	8	12	4	16
28	9	12	3	9
29	9	12	3	9
30	10	12	2	4
31	9	11	2	4
32	9	12	3	9
33	8	12	4	16
34	8	13	5	25
35	9	12	3	9
36	8	11	3	9
37	9	12	3	9
38	8	12	4	16
39	10	14	4	16
40	9	12	3	9
41	9	12	3	9
42	9	12	3	9
43	10	13	3	9
44	10	14	4	16
รวม	368	528	160	618
\bar{X}	8.36	12.00	3.63	14.04
S.D.	0.89	0.86	-	-

ค่า $t = 26.29$

ภาคผนวก ซ

แผนการจัดการเรียนรู้

- ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมิน
- แผนการจัดการเรียนรู้

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาว่าแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ชุดนี้มีความสอดคล้องในด้านต่างๆ ตามที่ กำหนดไว้หรือไม่ แล้วเขียนผลการพิจารณาของท่านโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง คะแนนการพิจารณา ตามความคิดเห็นของท่าน กำหนดความคิดเห็นดังนี้

- +1 แน่ใจว่าข้อคำถามมีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ
- 0 ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ
- 1 แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ

รายการประเมิน	คะแนนการพิจารณา			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	+1	0	-1	
1. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ (ภาพรวม)				
1.1 การกำหนดองค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้				
1.2 แผนการจัดการเรียนรู้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน				
1.3 แผนการจัดการเรียนรู้มีลำดับขั้นตอนอย่างเป็นระบบ				
2. ด้านเนื้อหาสาระ				
2.1 เนื้อหา มีความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้				
2.2 เนื้อหา มีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน				
2.3 เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้				
2.4 ใช้ภาษาเข้าใจง่าย ชัดเจน ถูกต้อง				
3. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้				
3.1 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมมีความชัดเจน				
3.2 มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน				
3.3 เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์				

รายการประเมิน	คะแนนการพิจารณา			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	+1	0	-1	
3.4 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้				
3.5 มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและเวลาที่ใช้สอน				
3.6 ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำความรู้ ทักษะและเจตคติไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน				
4. ด้านสื่อการเรียนรู้				
4.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้				
4.2 มีการกำหนดสื่อที่ชัดเจนในการจัดกิจกรรม				
4.3 กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน				
5. ด้านการวัดและการประเมินผล				
5.1 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้				
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้				
5.3 ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย				
5.4 ใช้ภาษาเข้าใจง่าย ชัดเจน ถูกต้อง				
5.5 มีเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม				

ข้อเสนอแนะ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

ตาราง 16 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนา
กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระ
การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ข้อ	รายการตรวจสอบคุณภาพ	ค่าความ สอดคล้อง	แปลผล
1.	องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ (ภาพรวม)		
1.1	การกำหนดองค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ตาม รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้	0.80	เหมาะสม
1.2	แผนการจัดการเรียนรู้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน	1.00	เหมาะสม
1.3	แผนการจัดการเรียนรู้มีลำดับขั้นตอนอย่างเป็นระบบ	1.00	เหมาะสม
2.	ด้านเนื้อหาสาระ		
2.1	เนื้อหามีความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้	1.00	เหมาะสม
2.2	เนื้อหามีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	1.00	เหมาะสม
2.3	เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้	1.00	เหมาะสม
2.4	ใช้ภาษาเข้าใจง่าย ชัดเจน ถูกต้อง	1.00	เหมาะสม
3.	ด้านกิจกรรมการเรียนรู้		
3.1	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมมีความชัดเจน	1.00	เหมาะสม
3.2	มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับระดับ ของผู้เรียน	1.00	เหมาะสม
3.3	เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์	1.00	เหมาะสม
3.4	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนรู้	1.00	เหมาะสม
3.5	มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและเวลาที่ใช้สอน	1.00	เหมาะสม
3.6	ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำความรู้ ทักษะและเจตคติ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	1.00	เหมาะสม
4.	ด้านสื่อการเรียนรู้		
4.1	สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้	1.00	เหมาะสม
4.2	มีการกำหนดสื่อที่ชัดเจนในการจัดกิจกรรม	1.00	เหมาะสม
4.3	กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน	1.00	เหมาะสม

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	รายการตรวจสอบคุณภาพ	ค่าความ	
		สอดคล้อง	แปลผล
5. ด้านการวัดและการประเมินผล			
5.1	สอดคล้องกับผลการเรียนรู้	1.00	เหมาะสม
5.2	สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1.00	เหมาะสม
5.3	ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย	1.00	เหมาะสม
5.4	ใช้ภาษาเข้าใจง่าย ชัดเจน ถูกต้อง	1.00	เหมาะสม
5.5	มีเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม	1.00	เหมาะสม

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ถือว่ามีค่าที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง พัฒนาการการตั้งถิ่นฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์ของจังหวัดสุพรรณบุรี เวลา 2 ชั่วโมง
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

สาระสำคัญ

เขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี มีพัฒนาการความเป็นมาทางประวัติศาสตร์มายาวนาน พบร่องรอยหลักฐานการประกอบกิจกรรมของมนุษย์หลายประเภทกระจายอยู่ทั่วไป จึงนับได้ว่าเป็นแหล่งอารยธรรมที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของประเทศไทยและของโลก

ผลการเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจพัฒนาการความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของเมืองสุพรรณในอดีตในสมัยต่างๆ
2. วิเคราะห์การตั้งถิ่นฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในบริเวณจังหวัดสุพรรณบุรีในอดีตได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายพัฒนาการความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของเมืองสุพรรณในอดีตในสมัยต่างๆ ได้
2. วิเคราะห์หลักฐานตามยุคสมัยในบริเวณจังหวัดสุพรรณบุรีในอดีตได้

สาระการเรียนรู้

1. การตั้งถิ่นฐานในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี
2. สมัยก่อนประวัติศาสตร์
3. สุวรรณภูมิกับความสัมพันธ์ร่วมกับสุพรรณบุรี
4. ฟูนันถึงทวารวดี

สมรรถนะของผู้เรียน

ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ใฝ่เรียนรู้และมีจิตสาธารณะ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ชี้นำเสนอ
 1. ครูชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้

2. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (10 นาที)
3. นักเรียนดูแผนที่จังหวัดสุพรรณบุรี
4. นักเรียนร่วมสนทนาเกี่ยวกับภาพแผนที่จังหวัดสุพรรณบุรี โดยครูตั้งประเด็นคำถามต่อไปนี้

- เมื่อเอ่ยถึงสุพรรณบุรี แล้วนักเรียนนึกถึงอะไรบ้าง
- นักเรียนคิดว่าแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นด้านประวัติศาสตร์ ของจังหวัดสุพรรณบุรีมี

อยู่ที่ใดบ้าง

5. นักเรียนอภิปรายร่วมกันว่า แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นนั้นหมายความว่าอย่างไร และควรทำอย่างไร จึงจะเข้าใจเรื่องแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นทางด้านประวัติศาสตร์ได้อย่างชัดเจน

2. ชั้นวางแผน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกประธานกลุ่ม เลขากลุ่ม พร้อมทั้งแบ่งหน้าที่ กำหนดบทบาทให้สมาชิกในกลุ่ม

2. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง พัฒนาการการตั้งถิ่นฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ของจังหวัดสุพรรณบุรี และนำภาพโบราณวัตถุที่พบในจังหวัดสุพรรณบุรี เช่น เครื่องปั้นดินเผา ขวานหิน โครงกระดูกมนุษย์ เป็นต้น มาให้นักเรียนศึกษา

3. ครูให้นักเรียนร่วมกันเสนอว่า ถ้าต้องการทราบว่าพัฒนาการการตั้งถิ่นฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์ของจังหวัดสุพรรณบุรีมีความเป็นมาอย่างไรบ้างต้องทำอย่างไร เพื่อวางแผนในการศึกษานอกสถานที่โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เช่น

- ค้นคว้าจากหนังสือ
- หาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต
- ซักถามจาก ครู เพื่อน ผู้รู้ในท้องถิ่น ฯลฯ

4. ครูเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการศึกษาความรู้ เช่น คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่นักเรียนต้องใช้ ใบความรู้ กระดาษชาร์ท ปากกา เป็นต้น

5. ครูแจ้งให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสังเกตการทำงานของสมาชิกในกลุ่มแล้วจดบันทึก เพื่อนำเสนอสภาพการทำงานของแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งแนวทางในการแก้ไข

3. ชั้นดำเนินการ

1. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ส่งตัวแทนนำเสนอแนวทางและวิธีการ ในการศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการการตั้งถิ่นฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์ของจังหวัดสุพรรณบุรี

2. ครูเป็นผู้คอยสังเกต และคอยให้คำแนะนำนักเรียน ให้ข้อเสนอแนะและกระตุ้นการตั้งคำถาม

3. ครูนำเสนอ เรื่อง พัฒนาการการตั้งถิ่นฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์ของจังหวัดสุพรรณบุรี ด้วยการบรรยายประกอบ Power Point และใบความรู้ ในหัวข้อต่อไปนี้

- การตั้งถิ่นฐานในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี
- สมัยก่อนประวัติศาสตร์
- สุวรรณภูมิกับความสัมพันธ์ร่วมกับสุพรรณบุรี
- ฟูนันถึงทวารวดี

4. ครูแจกแบบฝึกหัด เรื่อง สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในสุพรรณบุรี ให้นักเรียน (10 นาที)

4. ชั้นประเมินและปรับปรุงแก้ไข

1. นักเรียนแต่ละกลุ่ม นำผลการศึกษาจากการฟังและดูด้วยการบรรยายประกอบ Power Point เกี่ยวกับพัฒนาการการตั้งถิ่นฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์ของจังหวัดสุพรรณบุรี มาอภิปรายร่วมกัน

2. นักเรียนนำแบบฝึกหัด เรื่อง สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในสุพรรณบุรี มาร่วมนำเสนอในกลุ่มของตนเอง เสร็จแล้วแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนของกลุ่มออกมาสรุปนำเสนอหน้าชั้นตามกิจกรรมที่นักเรียนได้ผ่านการระดมความคิดและร่วมกันพิจารณาทั้งกลุ่มตามที่ได้รับมอบหมาย

3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น พัฒนาการการตั้งถิ่นฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์ของจังหวัดสุพรรณบุรี โบราณวัตถุที่พบในจังหวัดสุพรรณบุรี ครูเสนอแนะแนวทางการอภิปรายเพื่อให้นักเรียนได้ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาในครั้งต่อไป

4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (10 นาที)

การวัดและประเมินผล

การวัดผล

1. การสังเกต
2. การนำเสนอ
3. การทำแบบฝึกหัด
4. การทำแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน

การประเมินผล

1. สังเกตการนำเสนอตามแบบประเมินการทำงานกลุ่ม
3. ตรวจแบบฝึกหัด
4. ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน

สื่อและอุปกรณ์การเรียน

1. ภาพแผนที่จังหวัดสุพรรณบุรี และโบราณวัตถุ
2. ใบความรู้
3. ใบกิจกรรม

4. Power Point เรื่อง พัฒนาการการตั้งถิ่นฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์ของจังหวัดสุพรรณบุรี
5. แบบฝึกหัด
6. แบบทดสอบ
7. แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

ใบความรู้

เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ การตั้งถิ่นฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์

1. การตั้งถิ่นฐานในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี

พบร่องรอยหลักฐานการประกอบกิจกรรมของมนุษย์มาแล้วไม่น้อยกว่า 2,500 ปีมาแล้ว ได้พบหลักฐานประเภท เครื่องมือหินขัด ลูกปัดแก้ว ลูกปัดหิน ดินเผา เครื่องมือโลหะ เครื่องประดับโลหะประเภทต่างๆ และเศษภาชนะดินเผารูปทรงต่างๆ กระจายอยู่ทั่วไปทั้งพื้นที่จังหวัดในเขตอำเภอต่างๆ เช่น อำเภออู่ทอง ในตำบลดอนคา อำเภอเมือง ในตำบลดลิ่งชัน ตำบลสนามคลี ตำบลสระแก้ว อำเภอดอนเจดีย์ ในตำบลไร่รถ ตำบลหนองสาหร่าย ตำบลดอนเจดีย์ อำเภอเดิมบางนางบวช ในตำบลทุ่งคลี จากการศึกษาลักษณะภูมิศาสตร์พบว่าเมื่อประมาณ 5,000 ปีมาแล้ว บริเวณพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรีตอนล่าง เคยเป็นชายฝั่งทะเลมาก่อน แนวชายฝั่งทะเลได้ถอยร่นออกไปดังที่เป็นอยู่ปัจจุบันเมื่อไม่นานมานี้เอง เมื่อพิจารณาจากที่ตั้งของบรรดาชุมชนโบราณดังกล่าวจะพบว่า ส่วนใหญ่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มของแม่น้ำหรือลำน้ำต่างๆ ซึ่งมักจะตั้งอยู่บริเวณที่เคยเป็นริมชายฝั่งทะเลเดิมทำให้ง่ายต่อการรับกระแสวัฒนธรรมกับชุมชนภายนอก และด้วยตำแหน่งของที่ตั้งที่เหมาะสม ซึ่งอยู่ระหว่างเส้นทางของกระแสวัฒนธรรมจากอินเดียและจีน จึงนับได้ว่าเป็นแหล่งอารยธรรมที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของโลก

2. สมัยก่อนประวัติศาสตร์

สุพรรณบุรีเคยมีมนุษย์เข้ามาอยู่อาศัยตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์เป็นแบบสังคมเกษตรกรรม เป็นลักษณะสังคมที่กลายมาจากสังคมเร่ร่อนแบบหาของป่าล่าสัตว์ในบริเวณ พื้นที่ทางภาคตะวันตกที่เป็นที่สูงและภูเขาลงมาสู่ที่ราบ เพื่อประกอบการเกษตร และรวมกลุ่มเป็นชุมชนขึ้น โดยยังสืบทอดเครื่องมือเครื่องใช้บางอย่างประเภทเครื่องมือหิน และได้พัฒนามาใช้เครื่องมือโลหะในระยะต่อมา หลักฐานส่วนใหญ่ที่พบในสมัยนี้ มีหลายอย่างด้วยกันคือ

2.1 ขวานหินขัด แบ่งออกได้เป็น 4 แบบด้วยกันคือ

- 1) ขวานหินขัดรูปแบบปลายมน คือมีปลายข้างหนึ่งที่เป็นด้านคมจะมีขนาดใหญ่และจะเรียวไปยังปลายอีกด้านหนึ่งซึ่งมีลักษณะมนพบมากในเขตอำเภออู่ทอง
- 2) ขวานหินขัดรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีขนาดเล็ก ด้ามที่เป็นคมขวานและด้านสันขวานมีขนาดเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน
- 3) ขวานหินขัดด้านข้างเป็นสัน จะมีรอยฟันที่ปลายขวานทั้งสองข้างหรือข้างเดียวส่วนปลายคมเป็นสันโค้ง
- 4) ขวานหินขัดแบบมีปาก แบ่งออกได้เป็นสองแบบคือ ชนิดคมขวานสั้นแต่กว้างและชนิดคมขวานยาวแต่แคบ

2.2 เครื่องมือที่ทำด้วยกระดูก หรือเขาสัตว์ มีลักษณะรูปทรงคล้ายฉมวก ทำด้วยเขาสัตว์เป็นเงี่ยง ใช้สำหรับจับสัตว์ พบที่บ้านดอนระฆัง ตำบลดลิ่งชัน อำเภอเมือง

2.3 แวดินเผา เป็นอุปกรณ์ใช้สำหรับปั้นด้ายเพื่อทำเป็นเส้นใย พบมากในทุ่งแหล่งโบราณคดีของสุพรรณบุรี

2.4 เครื่องมือโลหะ เป็นพวกขวานสำริด ฉมวกสำริดและใบหอกสำริด พบที่แหล่งโบราณคดี ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์

2.5 เครื่องประดับต่างๆ ได้แก่ กำไลสำริด ลูกกระพวน ต่างหู และลูกปัดแบบต่างๆ แหล่งลูกปัดสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่สำคัญส่วนใหญ่จะกระจายตัวอยู่บริเวณอำเภออุทอง

2.6 ภาชนะดินเผา จะพบทุกแหล่งโบราณคดีรูปแบบส่วนใหญ่ที่พบมากที่สุดได้แก่ภาชนะทรงหม้อปากผายซึ่งถือเป็นเครื่องใช้ที่สำคัญอย่างหนึ่งในชีวิตประจำวัน

3. สุวรรณภูมิกับความสัมพันธ์ร่วมกับสุพรรณบุรี

เมื่ออารยธรรมอินเดีย ได้เริ่มเผยแพร่เข้ามาสู่ดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการพัฒนาสังคมเข้าสู่สมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ บริเวณจังหวัดสุพรรณบุรี มีหลักฐานสำคัญที่เกี่ยวกับตัวอักษรได้แก่การพบเหรียญกษาปณ์สมัยโรมันที่บริเวณเมืองโบราณอุทองเป็นเหรียญกษาปณ์สมัยจักรพรรดิวิคโตรินุส ระหว่างปี พ.ศ. 812- 814 (ค.ศ. 269 -271) ด้านหน้าของเหรียญเป็นภาพพระพักตร์ ด้านข้างของจักรพรรดิตามขอบเหรียญมีตัวอักษรจารึกซึ่งแปลว่าพระจักรพรรดิซีซาร์ วิคโตรินุส ศรัทธาความสุขสง่า ทำให้สันนิษฐานได้ว่าเมืองอุทองในอดีตน่าจะเป็นศูนย์กลางการค้าอีกแห่งหนึ่งระหว่างภูมิภาคตะวันออกและตะวันตกมาแล้วตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 8 อาณาจักรโรมันน่าจะมีการติดต่อค้าขายกับอินเดียและตะวันออกไกล โดยที่บริเวณที่ราบลุ่มภาคกลางตอนล่างของประเทศไทย น่าจะเป็นอีกเส้นทางหนึ่งที่เป็นจุดแวะพักระหว่างอินเดียเหนือกับเมืองออกแก้วในประเทศเวียดนามในปัจจุบัน

อารยธรรมแบบอินเดียที่ชัดเจนมากในภูมิภาคแถบนี้ได้แก่ศาสนาพุทธและศาสนาพราหมณ์ หลังจากการทำสังคายนาพระไตรปิฎกครั้งที่ 3 ณ เมืองปาฏลีบุตร ในอินเดียราวพุทธศตวรรษที่ 3 ในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช พระองค์ได้ส่งพระเถระ เดินทางไปประกาศพระพุทธศาสนาในดินแดนต่างๆ เป็นจำนวนถึง 9 เส้นทาง และหนึ่งในจำนวนดังกล่าวได้ทรงส่งพระโสณะและพระอุตุระไปประกาศพระพุทธศาสนาที่สุวรรณภูมิ สำหรับบริเวณที่เรียกว่า สุวรรณภูมิ ยังเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ในวงวิชาการ ที่มีความเห็นแตกต่างกันไป ส่วนนักวิชาการชาวไทยหลายท่านเชื่อว่าสุวรรณภูมิน่าจะเป็นดินแดนในประเทศไทยบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่างที่เป็นเมืองโบราณนครปฐม เมืองโบราณคูบัว ที่ราชบุรี และเมืองโบราณอุทองที่สุพรรณบุรี ข้อสรุปล่าสุดของนักวิชาการส่วนใหญ่เชื่อว่าสุวรรณภูมิน่าจะเป็นบริเวณที่ครอบคลุมพื้นที่ของประเทศไทย พม่า ลาว เวียดนามและมาเลเซีย โดยมีชุมชนโบราณตั้งอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ ทั่วไปโดยเป็นอิสระต่อกัน มีการติดต่อค้าขายระหว่างกัน รวมถึงชุมชนภายนอกสุวรรณภูมิด้วย

4. ฟุหนถึงทวารวดี

เรื่องของอาณาจักรฟุหนเกิดจากการนำเสนอว่าในจดหมายเหตุของจีนได้กล่าวถึงเรื่องราวประมาณพุทธศตวรรษที่ 8 เกี่ยวกับกษัตริย์ ฟันมัน แห่งอาณาจักรฟุหนได้ปราบปรามอาณาจักรต่าง ๆ กว่า 10 แห่ง ในจำนวนนั้นเชื่อว่ามีเมืองที่อยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาด้วย โดยปรากฏชื่อ เมืองจินหลิน เชื่อว่าเมืองดังกล่าวน่าจะอยู่บริเวณที่ราบลุ่มภาคกลางของไทยในปัจจุบัน

ศาสตราจารย์ฌอง บวสเซอร์ลีเยร์ ได้ให้เหตุผลว่าในแหลมโคชินไชนามีร่องรอยเมืองโบราณเพียง 3-4 เมืองที่มีอิทธิพลของวัฒนธรรมฟุหนและในจำนวนนี้มีเพียงเมืองออกแก้วเมืองเดียวที่ได้มีการศึกษาไปแล้ว แต่ในบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยามีร่องรอยของเมืองโบราณอยู่ประมาณ 15 เมือง ที่มีรูปแบบคล้ายกันและปรากฏร่องรอยหลักฐานวัตถุในวัฒนธรรม แบบฟุหน เช่นเดียวกับเมืองบริเวณที่ราบแม่น้ำโขง ร่องรอยสมัยก่อนประวัติศาสตร์ และสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์พบว่ามีอยู่น้อยและกระจายตัวอยู่ห่าง ๆ ส่วนในที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยามีร่องรอยสมัยก่อนประวัติศาสตร์อยู่เป็นจำนวนมาก แสดงให้เห็นถึงความเป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรมที่เก่าแก่ และสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง ส่วนวัฒนธรรมแบบฟุหนที่เมืองออกแก้วในเวียดนามใต้ ไม่มีการสืบต่อไปในวัฒนธรรมแบบเจนละแต่ขาดหายไป ซึ่งตรงข้ามกับวัฒนธรรมแบบทวารวดีในที่ราบลุ่มภาคกลาง ที่มีการสืบทอดมาอย่างต่อเนื่อง เช่น รูปแบบภาชนะดินเผาเครื่องประดับที่ทำด้วยทองหรือดีบุก รวมทั้งเครื่องประดับประเภทลูกปัด

จากการศึกษาทางโบราณคดีบริเวณแหล่งโบราณคดีท่าม่วง อำเภออุทุมพรพิสัย ปี พ.ศ. 2512 - 2514 ได้พบโบราณวัตถุที่เป็นแบบศิลปะฟุหนเป็นจำนวนมาก ทำให้มีการตั้งสมมติฐานว่าดินแดนบริเวณดังกล่าวเป็นที่เกิดและที่ตั้งของอาณาจักรฟุหน ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่พัฒนามาจากสมัยก่อนประวัติศาสตร์ยุคหินใหม่ตอนปลายและในช่วงพุทธศตวรรษที่ 9 กษัตริย์ ฟันชิมันแห่งฟุหนได้ขยายอำนาจเข้ามาครอบครองประเทศใกล้เคียง โดยเฉพาะตามแนวชายฝั่งของชาวสยาม จนกระทั่งสิ้นพระชนม์ในระหว่างการยึดครองจินหลิน เมื่อเปรียบเทียบกับวัฒนธรรมแบบฟุหน ที่เมืองออกแก้วทางตอนใต้ของเวียดนามระบุชัดเจนว่ามีหลักฐานคล้ายกัน บริเวณเมืองโบราณอุทุมพร ได้พบหลักฐานที่เกี่ยวข้องในวัฒนธรรมแบบฟุหนกระจายอยู่ทั่วไป ที่เก็บอยู่ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอุทุมพรได้แก่ ประติมากรรมดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปดินเผา ฝาจากภาชนะดินเผาเป็นรูปเทวีกกับสิงห์ ตะเกียงอานระ พระพุทธรูปหินสลักนูนสูง ตราดินเผา ลูกปัดชนิดต่าง ๆ เหรียญเงินมีจารึก

จากการศึกษาเกี่ยวกับอาณาจักรโกลโลโปติเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2417 มีอยู่ว่าชื่อของอาณาจักรนี้ปรากฏในบันทึกเดินทางของพระภิกษุชาวจีนชื่อเหียนจิง ว่าเป็นอาณาจักรที่ตั้งอยู่ระหว่างรัฐศรีเกษตร (พม่า) ทางทิศตะวันตก และอิตานปุระ (กัมพูชา) ทางทิศตะวันตก มีความเจริญรุ่งเรืองในพุทธศตวรรษที่ 12 ตำแหน่งที่ตั้งดังกล่าวนี้ แสดงว่าอาณาจักรดังกล่าวอยู่ในบริเวณที่เป็นประเทศไทยในปัจจุบัน

คำว่าโตโลโปติ น่าจะตรงกับคำในภาษาสันสกฤตว่า ทวารวดี แนวคิดนี้ได้ยอมรับกันอย่างแพร่หลายในหมู่นักวิชาการ หลายท่านรวมทั้งนายตากากุสุ ผู้แต่งจดหมายเหตุ การเดินทางของพระภิกษุฮัจจิม ต่อมาได้มีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับอาณาจักรทวารวดีกันมากขึ้น จากการพบหลักฐานต่างๆ เป็นจำนวนมากทั้งโบราณสถาน และโบราณวัตถุ จึงทำให้คำว่า ทวารวดีใช้เป็นชื่อเรียกรูปแบบศิลปะซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะ ที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมแบบ อินเดีย และปรากฏพบในประเทศไทยที่มีอายุอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 12-16 โดยศาสตราจารย์ ยอร์ช เซเดส์ ชาวฝรั่งเศสเป็นคนแรกที่เริ่มนำคำว่า ทวารวดีมาใช้เรียกกลุ่มศิลปะแบบนี้ เมื่อประมาณปี พ.ศ.2472 ซึ่งพบว่าศิลปะแบบดังกล่าวมีกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย

ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องศูนย์กลางของอาณาจักรทวารวดี ในระยะแรกนั้น ศาสตราจารย์ ยอร์ช เซเดส์ สันนิษฐานว่าน่าจะอยู่ที่เมืองนครปฐมโบราณโดยมีพระประโทนเจดีย์ เป็นศูนย์กลางเมือง แต่ในระยะต่อมาเมื่อมีการดำเนินงานทางโบราณคดีบริเวณเมืองโบราณ อู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี และได้พบโบราณสถาน และโบราณวัตถุเป็นจำนวนมาก ทำให้ ศาสตราจารย์ ยอร์ช เซเดส์ เปลี่ยนข้อสันนิษฐานใหม่ว่าเมืองโบราณอู่ทองน่าจะมีความสำคัญมาก่อนเมืองโบราณนครปฐม

จากการพบหลักฐานประเภทจารึกซึ่งจารึกภาษามอญโบราณจำนวนมาก ทำให้มี ผู้เสนอความคิดเห็นว่า ในสมัยทวารวดีประชาชนในอาณาจักรนี้น่าจะพูดภาษามอญ แต่ ความเห็นนี้ยังไม่เป็นที่ยอมรับนัก

.....

ใบกิจกรรม

เรื่อง สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในสุพรรณบุรี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 7-8 คน ตามความสมัครใจแล้วทำกิจกรรมต่อไป

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม
 2. ให้นักเรียนศึกษาภาพโบราณวัตถุที่พบในจังหวัดสุพรรณบุรี
 3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเสนอว่า ถ้าต้องการทราบว่าพัฒนาการการตั้งถิ่นฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์ของจังหวัดสุพรรณบุรี มีความเป็นมาอย่างไรบ้าง ต้องทำอะไร โดยเขียนลงบนกระดาษที่แจกให้
 4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม นำเสนอแนวทาง และวิธีการในการศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการการตั้งถิ่นฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์ของจังหวัดสุพรรณบุรี
 5. ให้นักเรียนนำเสนอแบบฝึกหัด เรื่อง สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในสุพรรณบุรี มาร่วมนำเสนอในกลุ่มของตนเอง เสร็จแล้วแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนของกลุ่มออกมาสรุปนำเสนอหน้าชั้น
-

แบบฝึกหัด

เรื่อง สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในสุพรรณบุรี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เวลา 10 นาที คะแนน 10 คะแนน

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด

1. ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในจังหวัดสุพรรณบุรีคืออะไร.....
.....
.....
2. สังคมมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นสังคมแบบใด.....
.....
.....
3. หลักฐานที่พบในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในจังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งเป็นหลักฐานตามยุคสมัย ตั้งแต่ยุคหินถึงยุคโลหะได้ดังนี้
 - 1) ยุคหิน.....
.....
.....
 - 2) ยุคโลหะ.....
.....
.....
4. ทำไมนักวิชาการชาวไทยหลายท่านเชื่อว่าสุวรรณภูมิน่าจะเป็นดินแดนในประเทศไทยในบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง.....
.....
.....
.....
5. สาเหตุใดที่ทำให้ศาสตราจารย์ ยอร์ช เซเดส์ เปลี่ยนข้อสันนิษฐานใหม่ว่าเมืองโบราณอู่ทอง น่าจะมีความสำคัญมาก่อนเมืองโบราณนครปฐม.....
.....
.....

เฉลยแบบฝึกหัด

เรื่อง สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในสุพรรณบุรี

เวลา 10 นาทีคะแนน 10 คะแนน

คำชี้แจง แนวคำตอบแต่ละข้อมีดังนี้

1. แนวคำตอบให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน
2. แนวคำตอบให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน
3. หลักฐานที่พบในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในจังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งเป็นหลักฐานตามยุคสมัย ตั้งแต่ยุคหินถึงยุคโลหะได้ดังนี้
 - 1) ยุคหิน ได้แก่ ขวานหินขัด เครื่องมือที่ทำด้วยกระดูก หรือเขาสัตว์ ภาชนะดินเผา แวดินเผา เป็นต้น
 - 2) ยุคโลหะ ได้แก่ ขวานสำริด ฉมวกสำริด ใบหอกสำริด กำไลสำริด ลูกกระพวน แวดินเผา ภาชนะดินเผา เป็นต้น
4. แนวคำตอบให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน
5. แนวคำตอบให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

.....

แบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง พัฒนาการการตั้งถิ่นฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์ของจังหวัดสุพรรณบุรี
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง ในการทำแบบทดสอบ

1. ให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุล ลงในกระดาษคำตอบ
2. แบบทดสอบนี้เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ เวลา 10 นาที
3. ห้ามขีดเขียนเครื่องหมายใดๆ ลงในกระดาษคำตอบ
4. จงทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่อง ของคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
 ลงในกระดาษคำตอบ

-
1. จากการค้นพบโบราณวัตถุในจังหวัดสุพรรณบุรี แสดงให้เห็นว่าจังหวัดสุพรรณบุรี มีอายุเก่าแก่ถึงยุคสมัยใด

ก. สมัยหินเก่า	ข. สมัยหินกลาง
ค. สมัยหินใหม่	ง. สมัยโลหะ
 2. การตั้งถิ่นฐานของชุมชนโบราณในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรีส่วนใหญ่มักจะตั้งอยู่บริเวณใด

ก. ชายป่า และเขตภูเขาที่เป็นต้นน้ำลำธาร	ข. บริเวณที่ราบลุ่มของแม่น้ำหรือลำน้ำต่างๆ
ค. แม่น้ำ แหล่งแร่โลหะ	ง. บริเวณแหล่งประมงและแหล่งการค้า
 3. ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในจังหวัดสุพรรณบุรีคือข้อใด

ก. อาหาร ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค	ข. อาหาร ที่อยู่อาศัย ภูมิอากาศ
ค. สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากร แร่ธาตุ	ง. สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากร ความอุดมสมบูรณ์
 4. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ของสุพรรณบุรี

ก. มนุษย์รู้จักประดิษฐ์เครื่องมือหิน	ข. มนุษย์รู้จักทำไร่ทำนา
ค. มนุษย์มีการติดต่อค้าขายกับชุมชนใกล้เคียง	ง. มนุษย์รู้จักสร้างเมืองหรืออาณาจักรใหญ่โต

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง พัฒนาการการตั้งถิ่นฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์ของจังหวัดสุพรรณบุรี
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1. ค	6. ข
2. ข	7. ง
3. ง	8. ก
4. ก	9. ข
5. ก	10. ง

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

เรื่อง พัฒนาการการตั้งถิ่นฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์ของจังหวัดสุพรรณบุรี

กลุ่มที่.....

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม 1.....เลขที่..... 5.....เลขที่.....
 2.....เลขที่..... 6.....เลขที่.....
 3.....เลขที่..... 7.....เลขที่.....
 4.....เลขที่..... 8.....เลขที่.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- 3 คะแนน หมายถึง ผลงานอยู่ในเกณฑ์ดี
- 2 คะแนน หมายถึง ผลงานอยู่ในเกณฑ์พอใช้
- 1 คะแนน หมายถึง ผลงานอยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. ความสมบูรณ์ของเนื้อหาที่นำเสนอ			
2. การใช้ภาษาในการรายงาน			
3. ความถูกต้องในการรายงาน			
4. รูปแบบในการนำเสนอ			
5. ความตรงต่อเวลาในการนำเสนอ			

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง เมืองโบราณอู่ทอง

เวลา 2 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต

วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

สาระสำคัญ

เมืองโบราณอู่ทอง มีพัฒนาการความเป็นมาทางประวัติศาสตร์มาหลายยุคหลายสมัย และเสื่อมสลายไปพร้อมกันกับการสิ้นสุดลงของวัฒนธรรมทวารวดี เมืองโบราณอู่ทองถูกทิ้งร้างไป โดยมีเมืองที่เชื่อกันว่าชื่อเมืองสุพรรณภูมิเจริญขึ้นมาแทน โดยตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำสุพรรณบุรีหรือแม่น้ำท่าจีน

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจความเป็นมาของเมืองโบราณอู่ทอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายพัฒนาการความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของเมืองโบราณอู่ทองได้
2. ระบุหลักฐานที่แสดงร่องรอยการตั้งถิ่นฐานในบริเวณเมืองโบราณอู่ทองได้

สาระการเรียนรู้

1. การตั้งถิ่นฐานในบริเวณเมืองโบราณอู่ทอง
2. หลักฐานทางโบราณสถานและโบราณวัตถุ
3. ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

สมรรถนะของผู้เรียน

ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงานและมีจิตสาธารณะ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ชี้นำเสนอ

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (10 นาที)
2. ครูนำภาพภาพผังเมืองของเมืองโบราณอู่ทองมาให้นักเรียนดูและถามนักเรียนว่าถ้าต้องการทราบเรื่องเมืองโบราณอู่ทองจะมีวิธีศึกษาได้อย่างไรบ้าง
 - ค้นคว้าจากหนังสือ
 - ค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต
 - ไปศึกษาจากของจริง

- การถามจากผู้รู้ เป็นต้น

3. ครูและนักเรียนร่วมสนทนาเกี่ยวกับภาพผังเมืองของเมืองโบราณอุทองโดยครูตั้งประเด็นคำถามต่อไปนี้

- ปัจจุบันอำเภออุทอง มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอใด และจังหวัดใดบ้าง
- ปัจจุบันยังมีสิ่งใดในภาพที่ยังหลงเหลืออยู่บ้าง

5. ครูสรุปว่าถ้าต้องการศึกษาเรื่องอื่น ๆ ใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าได้หลายวิธีแล้วแต่ความสนใจของผู้ศึกษาค้นคว้า

6. นักเรียนร่วมกันสรุปว่าเมืองโบราณอุทองในอดีตและปัจจุบันแตกต่างกันอย่างไร

2. ชั้นวางแผน

1. ครูนำใบความรู้ เรื่อง เมืองโบราณอุทองและภาพโบราณสถาน ภาพโบราณวัตถุ ที่พบในเมืองโบราณอุทอง มาให้นักเรียนศึกษา

2. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม โดยใช้กลุ่มเดียวกับชั่วโมงที่แล้ว

3. นักเรียนร่วมกันเสนอสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ เรื่อง เมืองโบราณอุทอง โดยการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอุทอง เช่น การตั้งถิ่นฐานในบริเวณเมืองโบราณอุทอง หลักฐานทางโบราณสถานและโบราณวัตถุ ความเป็นมา และนักเรียนต้องใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าวิธีใดบ้างและใช้อย่างไร จึงจะได้ข้อมูลนั้น เช่น

- การสัมภาษณ์
- การสังเกต
- การสอบถาม

4. นักเรียนเลือกวิธีการศึกษาค้นคว้ากลุ่มละ 1 วิธี โดยบอกรายละเอียดวิธีการค้นคว้าว่ามีขั้นตอนอย่างไร

5. ครูสังเกตการณ์ทำงานของสมาชิกในกลุ่มแล้วจัดบันทึก เพื่อนำเสนอสภาพการทำงานของแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ

6. ครูแจ้งแต่ละกลุ่มให้ร่วมกันดำเนินการวางแผน กำหนดวันเดินทาง การติดต่อวิทยากร และเตรียมความพร้อมเพื่อไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอุทอง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์

3. ชั้นดำเนินการ

1. นักเรียนแต่ละกลุ่ม นำเสนอวิธีการศึกษาค้นคว้าที่กลุ่มตนเองระดมความคิดได้ โดยเขียนใส่กระดาษชาร์ตที่ครูแจกให้ เมื่อนำเสนอจบกลุ่มอื่นๆ เสนอความคิดเพิ่มเติม

2. ครูเป็นผู้คอยสังเกต และคอยให้คำแนะนำนักเรียน ให้ข้อเสนอแนะและกระตุ้นการตั้งคำถาม

3. ครูนำเสนอ Power Point เรื่อง เมืองโบราณอุทอง ให้นักเรียนดู

4. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง เมืองโบราณอุทอง (10 นาที)

4. ชั้นประเมินและปรับปรุงแก้ไข

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลการศึกษาค้นคว้า จากการระดมความคิด จากการฟัง และดู Power Point เรื่อง เมืองโบราณอุทอง หลักฐานทางโบราณสถานและโบราณวัตถุ ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม มาอภิปรายร่วมกัน

2. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานในบริเวณเมืองโบราณอุทอง หลักฐานทางโบราณสถานและโบราณวัตถุ ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ของเมืองโบราณอุทอง โดยครูกระตุ้นนักเรียนให้เกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาประวัติศาสตร์ อนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ และความรักชาติ

4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (10 นาที)

การวัดและประเมินผล

การวัดผล

1. การสังเกต
2. การนำเสนอผลงาน
3. การทำแบบฝึกหัด
4. การทำแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน

การประเมินผล

1. สังเกตการนำเสนอผลงานตามแบบประเมินการทำงานกลุ่ม
3. ตรวจแบบฝึกหัด
4. ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน

สื่อและอุปกรณ์การเรียน

1. ภาพโบราณสถาน โบราณวัตถุ
2. ใบความรู้
3. ใบกิจกรรม
4. Power Point เรื่อง เมืองโบราณอุทอง
5. แบบฝึกหัด
6. แบบทดสอบ
7. แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

ใบความรู้ เรื่อง เมืองโบราณอุททอง

เมืองโบราณอุททองปรากฏชื่อเป็นครั้งแรกในรายงานเสด็จตรวจราชการเมืองสุพรรณบุรีของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เมื่อปี พ.ศ.2446 เมื่อครั้งที่พระองค์ดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ได้เสด็จไปทอดพระเนตรเมืองโบราณที่ชาวบ้านเรียกว่าเมืองท้าวอุททอง ตั้งอยู่เหนือบ้านจรเข้สามพัน แขวงเมืองสุพรรณบุรี อยู่ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเมือง อยู่ใกล้กับเทือกเขาทำเทียม อันเป็นเขตแดนเมืองสุพรรณบุรีต่อกับเมืองกาญจนบุรี มีแม่น้ำจรเข้สามพันไหลผ่าน ตัวเมืองมีกำแพงเมืองสองชั้น และมีสระใหญ่อยู่หลายสระ ด้านในมีโคกอิฐและร่องรอยของเจดีย์ และพบเหรียญเงินตราสังข์ แบบเดียวกับที่ขุดพบที่วัดพระประโทน

เมืองโบราณอุททอง ปัจจุบันตั้งอยู่ในเขตอำเภออุททอง มีคูน้ำคันดินล้อมรอบตั้ง อยู่ริมแม่น้ำจรเข้สามพัน ผังเมืองเป็นรูปวงรี ทอดตัวไปตามแนวทิศตะวันออก เฉียงเหนือ กับทิศตะวันตกเฉียงใต้ ขนาดตัวเมืองกว้างประมาณ 1 กิโลเมตร ยาวประมาณ 2 กิโลเมตร มีร่องรอยการอยู่อาศัยมาอย่างต่อเนื่องจนสามารถพัฒนาตนเองจากสังคมเกษตรกรรม ในระดับหมู่บ้านเข้าสู่สังคมเมือง และกลายเป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรมเมืองหนึ่งในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

หลักฐานทางโบราณสถานและโบราณวัตถุ ที่พบบริเวณเมืองโบราณอุททองที่สำคัญอันแสดงถึงพัฒนาการและความเจริญของเมืองในอดีต นอกจากจารึกบนเหรียญเงินแล้ว ยังพบจารึก เย ธมฺมาฯ บนแผ่นอิฐจารึกด้วยอักษรปัลลวะ เป็นภาษาบาลี มีอายุประมาณพุทธศตวรรษที่ 12 จารึกดังกล่าวพบที่บ้านท่าม่วง ตำบลจรเข้สามพัน อำเภออุททอง เมื่อปีพ.ศ. 2506 นอกจากนี้ยังพบจารึกบนแผ่นทองแดง บริเวณตรงข้ามกับโรงเรียนอุททองศึกษาลัย เมื่อปี พ.ศ.2500 จารึกอักษรแบบหลังปัลลวะ เป็นภาษาสันสกฤต มีอายุประมาณพุทธศตวรรษที่ 13-14 ข้อความในจารึกน่าจะกล่าวถึงพระเจ้าหรรษวรมันที่ 3 และพระเจ้าอโศกนารวรมันที่ 2 และพระเจ้าหรรษวรมันที่ 3 ซึ่งมีอายุอยู่ในระหว่าง พ.ศ.1609 -1623

นอกจากจารึกดังกล่าวแล้วยังพบโบราณวัตถุอีกเป็นจำนวนมาก ที่สำคัญได้แก่

พระอุ้มบาตรปูนปั้น ลักษณะของริ้วจักร แสดงถึงอิทธิพลศิลปะแบบอมราวดี และแสดงถึงพุทธศาสนาในเมืองโบราณอุททองอีกด้วย

เหรียญตรารูปหอยสังข์ศรีวิษสะ รูปโคและปราสาท เป็นแบบเดียวกับที่พบในเมืองโบราณที่มีอิทธิพลวัฒนธรรมแบบทราวดี เช่นเมืองโบราณนครปฐม

ธรรมจักรศิลาเสาคินแปดเหลี่ยมและแท่นรอง พบที่เจดีย์หมายเลข 11 อำเภออุททอง ซึ่งเป็นเครื่องหมายปฐมเทศนาของพระพุทธเจ้า นิยมสร้างในอินเดีย ตั้งแต่สมัยพระเจ้า

อโศกมหาราช ในพุทธศตวรรษที่ 3 สำหรับที่ปรากฏในประเทศไทยน่าจะสร้างประมาณ พุทธศตวรรษที่ 12-14 โบราณวัตถุดังกล่าวนี้ ได้พบที่เมืองโบราณนครปฐมเช่นกัน แต่ที่พบพร้อมทั้งแท่นและเสามีอยู่แห่งเดียวที่เมืองโบราณอู่ทอง

พระพุทธรูปสำริด ศิลปะแบบทวารวดีรุ่นหลังโดยมีการผสมผสานศิลปะพื้นเมืองเข้าร่วมพบที่เจดีย์หมายเลข 11 เมืองโบราณอู่ทอง

พระพุทธรูปปางประทานธรรม ประทับนั่ง ศิลปะทวารวดีตอนปลาย พบที่เจดีย์หมายเลข 13

พระพิมพ์ดินเผา เป็นพระพุทธรูปคล้ายปางลีลา พบที่เจดีย์หมายเลข 2 เมืองโบราณอู่ทอง

ตุ๊กตาคนกงูลิง ทำด้วยดินเผา ลักษณะเป็นรูปคนเปลือย พบที่บริเวณเมืองโบราณอู่ทอง

นอกจากโบราณวัตถุชิ้นสำคัญดังกล่าวแล้ว ยังพบกลุ่มโบราณสถานกระจายอยู่ทั่วไปในบริเวณเมืองโบราณอู่ทอง ดังนี้

ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ ห่างจากเมืองโบราณอู่ทองไปประมาณ 3 กิโลเมตร มีกลุ่มโบราณสถานคอกช้างดิน พบว่ามีโบราณสถานกระจายตัวอยู่ถึง 20 กลุ่มใหญ่ ๆ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ โบราณสถานี่สร้างด้วยดิน และที่สร้างด้วยอิฐ ศิลาลงและหิน

คอกช้างดิน ซึ่งแต่เดิมเชื่อว่าเป็นเพนียดคล้องช้าง ความจริงน่าจะเป็น อ่างเก็บน้ำ นอกจากนี้ยังพบโบราณวัตถุอีกมาก เช่น เหรียญเงิน จำนวน 9 เหรียญ มีอยู่ 3 เหรียญ ปรากฏจารึกอักษรปัลลวะ เป็นภาษาสันสกฤต มีข้อความว่า ศรีทวารวดี ศวรปุณยะ แปลว่า การมีบุญของพระเจ้าศรีทวารวดี มีอายุอยู่ประมาณพุทธศตวรรษที่ 12 นอกจากนี้ยังพบลูกปัดหิน ลูกปัดแก้ว ตุ๊กตาดินเผารูปสัตว์ และแผ่นหินจำหลักลายดอกไม้สี่กลีบ

จากหลักฐานที่พบดังกล่าว กลุ่มโบราณสถานเหล่านี้น่าจะเป็นโบราณสถานในอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ ซึ่งน่าจะเป็นการแบ่งพื้นที่ของเมืองอู่ทองในลักษณะที่ตัวเมืองและบริเวณโดยรอบที่ได้รับอิทธิพลทางพุทธศาสนา ส่วนบริเวณด้านนอกเมือง โดยเฉพาะทางด้านทิศตะวันตกของเมือง ซึ่งเป็นภูเขาล้อมรอบและที่สูงเป็นกลุ่มอิทธิพลศาสนาพราหมณ์

บริเวณตัวเมืองโบราณอู่ทอง จัดได้ว่าเป็นตัวแทนของพัฒนาการสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ของจังหวัดสุพรรณบุรี เมืองโบราณอู่ทองเริ่มเสื่อมความสำคัญลงไป ในช่วงประมาณพุทธศตวรรษที่ 16 - 17 พร้อมกันกับการสิ้นสุดของวัฒนธรรมทวารวดี เมืองอู่ทอง ถูกทิ้งร้างไปเมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ 19 โดยมีเมืองที่เชื่อกันว่าชื่อเมืองสุพรรณภูมิ เจริญขึ้นมาแทน โดยตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำสุพรรณบุรีหรือแม่น้ำท่าจีน

.....

ใบกิจกรรม

เรื่อง เมืองโบราณอุททอง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 7-8 คน ตามความสมัครใจแล้วทำกิจกรรมต่อไปนี้ (ใช้กลุ่มเดิม)

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้แต่ละกลุ่มศึกษา ใบความรู้ เรื่อง เมืองโบราณอุททอง และภาพโบราณสถาน ภาพโบราณวัตถุ ที่พบในเมืองโบราณอุททอง

2. ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันเสนอสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ เรื่อง เมืองโบราณอุททอง โดยการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติอุททอง เช่น การตั้งถิ่นฐานในบริเวณเมืองโบราณอุททอง หลักฐานทางโบราณสถานและโบราณวัตถุ ความเป็นมา และนักเรียนต้องใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าวิธีใดบ้างและใช้อย่างไร จึงจะได้ข้อมูลนั้น โดยเขียนลงบนกระดาษที่แจกให้

3. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันดำเนินการวางแผน และเตรียมตัวไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ในบริเวณใกล้เคียงได้แก่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อุททอง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์

4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม นำเสนอวิธีการศึกษาค้นคว้าที่กลุ่มตนเองระดมความคิดได้ โดยเขียนใส่กระดาษชาร์ทที่ครูแจกให้

.....

แบบฝึกหัด**เรื่อง เมืองโบราณอู่ทอง**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
เวลา 10 นาที คะแนน 10 คะแนน
ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง จงวิเคราะห์ว่าคำถามใดมีความสัมพันธ์โดยนำข้อความที่อยู่ในหมวด ข มาใส่ลงใน
(.....) หน้าข้อความในหมวด ก ให้ถูกต้อง

หมวด ก	หมวด ข
(.....) 1. ปรากฏชื่อเป็นครั้งแรกว่าเมืองโบราณอู่ทอง	ก. อักษรโรมัน
(.....) 2. เมืองโบราณอู่ทอง	ข. ภาษามอญ
(.....) 3. เป็นหลักฐานที่แสดงถึงอิทธิพลของศิลปะแบบอมราวดี	ค. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
(.....) 4. เจริญขึ้นมาแทนเมืองโบราณอู่ทอง	ง. การมีบุญของพระเจ้าศรีทวารวดี
(.....) 5. ไหลผ่านบริเวณเมืองโบราณอู่ทอง	จ. เพนียดคล้องช้างโบราณ
(.....) 6. ภาษาที่ปรากฏในจารึกที่พบในเมืองโบราณอู่ทอง	ฉ. เมืองท้าวอู่ทอง
(.....) 7. แสดงให้เห็นว่าเมืองโบราณอู่ทองมีพระมหากษัตริย์ปกครอง	ช. แม่น้ำท่าจีน
(.....) 8. จารึกเย ชมมา ฯ	ฌ. พระอุมบาตราบูนัน
(.....) 9. คอกช้างดิน	ฎ. จารึกบนแผ่นทองแดง
(.....) 10. ศรีทวารวดี ศวรูปุณยะ	ฏ. สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
	ฐ. อักษรปัลลวะ
	ฑ. แม่น้ำจรเข้สามพัน
	ฒ. ภาษาสันสกฤต
	ณ. เตาเผา
	ด. เมืองสุพรรณภูมิ

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง เมืองโบราณอู่ทอง
เวลา 10 นาที คะแนน 10 คะแนน

1. ฎ	6. ฑ
2. ฉ	7. ฌ
3. ฌ	8. ฎ
4. ฌ	9. จ
5. ฐ	10. ง

แบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง เมืองโบราณอุททอง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง ในการทำแบบทดสอบ

1. ให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุล ลงในกระดาษคำตอบ
2. แบบทดสอบนี้เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ เวลา 10 นาทีคะแนน 10 คะแนน
3. ห้ามขีดเขียนเครื่องหมายใดๆ ลงในกระดาษคำตอบ
4. จงทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่อง ของคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว
 ลงในกระดาษคำตอบ

-
1. เมืองโบราณอุททองปรากฏชื่อเป็นครั้งแรกโดยการเสด็จตรวจราชการของพระองค์ใด
 - ก. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
 - ข. สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ
 - ค. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - ง. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
 2. เมืองโบราณอุททองมีชื่อเดิมว่าอะไร

ก. เมืองคอกช้างดิน	ข. เมืองศรีทวารวดี
ค. เมืองท้าวอุททอง	ง. เมืองทวารวดี
 3. แม่น้ำสายใดไหลผ่านบริเวณเมืองโบราณอุททอง

ก. แม่น้ำท่าจีน	ข. แม่น้ำแม่กลอง
ค. แม่น้ำเจ้าพระยา	ง. แม่น้ำจระเข้สามพัน
 4. ข้อใดจัดลำดับเกี่ยวกับพัฒนาการของเมืองโบราณอุททองได้ถูกต้อง

ก. เกษตรกรรม → หมู่บ้าน → เมือง	ข. มนุษย์ถ้ำ → เกษตรกรรม → เมือง
ค. เกษตรกรรม → หมู่บ้าน → อาณาจักร	ง. ชาวประมง → หมู่บ้าน → เมือง
 5. จารึกเย ทุมมา ขบนแผ่นอิฐพบที่เมืองโบราณ อุททอง จารึกด้วยตัวอักษรใด

ก. อักษรขอม	ข. อักษรมอญ
ค. อักษรโรมัน	ง. อักษรปัลลวะ
 6. หลักฐานในข้อใดที่แสดงให้เห็นว่าเมืองโบราณอุททองมีพระมหากษัตริย์ปกครอง

ก. จารึกบนแผ่นทองแดง	ข. จารึกภาษามอญโบราณ
ค. เหรียญตรารูปหอยสังข์	ง. จารึกเย ทุมมาฯ บนแผ่นอิฐ

7. ข้อใดเป็นหลักฐานที่แสดงถึงอิทธิพลของศิลปะแบบอมราวดี และแสดงถึงพุทธศาสนาในเมืองโบราณอุทอง

ก. พระพุทธรูปสำริด

ข. พระพิมพ์ดินเผา

ค. พระอุมาบาตรปูนปั้น

ง. พระพุทธรูปปางประทานธรรม

8. โบราณสถานที่สร้างด้วยวัตถุข้อใดที่ไม่ปรากฏว่าพบในเมืองโบราณอุทอง

ก. โบราณสถานที่สร้างด้วยดิน

ข. โบราณสถานที่สร้างด้วยไม้

ค. โบราณสถานที่สร้างด้วยอิฐ

ง. โบราณสถานที่สร้างด้วยศิลาแลง

9. คอกช้างดิน มีความหมายตรงตามข้อใด

ก. เพนียดคล้องช้างโบราณ

ข. ถนนโบราณ

ค. เตาเผา

ง. สถานที่ถลุงแร่

10. จากหลักฐานประเภทจารึกที่พบในเมืองโบราณอุทองส่วนใหญ่จะใช้ตัวอักษรใด

ก. ขอม

ข. มอญ

ค. โรมัน

ง. บัลลวะ

.....

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน**เรื่อง เมืองโบราณอู่ทอง**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1. ข	6. ก
2. ค	7. ค
3. ง	8. ข
4. ก	9. ก
5. ง	10. ง

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง เมืองโบราณอุทอง

กลุ่มที่.....

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม

1.....	เลขที่.....	5.....	เลขที่.....
2.....	เลขที่.....	6.....	เลขที่.....
3.....	เลขที่.....	7.....	เลขที่.....
4.....	เลขที่.....	8.....	เลขที่.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- 3 คะแนน หมายถึง ผลงานอยู่ในเกณฑ์ดี
- 2 คะแนน หมายถึง ผลงานอยู่ในเกณฑ์พอใช้
- 1 คะแนน หมายถึง ผลงานอยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. ด้านความรู้ 1.1 เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลได้ 1.2 จัดลำดับเนื้อหาได้ถูกต้อง			
2. ด้านทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม 2.1 รับผิดชอบงานส่วนที่ได้รับมอบหมาย 2.2 รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 2.3 ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม			
3. ด้านทักษะการศึกษาค้นคว้า 3.1 ประเมินความสำคัญของข้อมูลได้ 3.2 ประเมินความถูกต้องของข้อมูลได้			

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง ประวัติเมืองสุพรรณบุรี และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ เวลา 2 ชั่วโมง
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

สาระสำคัญ

จังหวัดสุพรรณบุรี มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์และมีแหล่งโบราณคดีมากมาย มีพัฒนาการความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ต่อเนื่องกันเรื่อยมาจนถึงยุคสัมฤทธิ์และเหล็ก เข้าสู่ยุคสุวรรณภูมิ ฟูนัน ทวารวดี ลพบุรี อุทอง อยุธยา จนถึงปัจจุบัน

ผลการเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจความเป็นมาของจังหวัดสุพรรณบุรี
2. รู้และเข้าใจความเป็นมาของพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายพัฒนาการความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดสุพรรณบุรีได้
2. ระบุหลักฐานที่แสดงร่องรอยการตั้งถิ่นฐานได้

สาระการเรียนรู้

1. ประวัติเมืองสุพรรณบุรี
2. หลักฐานทางโบราณสถานและโบราณวัตถุ
3. ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม
4. พระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์

สมรรถนะของผู้เรียน

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และความสามารถในการแก้ปัญหา

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และใฝ่เรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ช้่นนำเสนอ

1. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน (10 นาที)
2. นักเรียนดูแผนที่จังหวัดสุพรรณบุรี
3. ครูและนักเรียน ร่วมสนทนาเกี่ยวกับภาพแผนที่จังหวัดสุพรรณบุรี โดยครูตั้ง

ประเด็นคำถามต่อไปนี้

- จังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งเป็นกี่อำเภอ เมื่อเอ่ยถึงสุพรรณบุรีแล้วนักเรียนนึกถึง

อะไรบ้าง

- นักเรียนคิดว่าแหล่งโบราณคดีและโบราณสถาน ของจังหวัดสุพรรณบุรีมีอยู่ที่ใดบ้าง

4. นักเรียนอภิปรายร่วมกันว่าควรทำอะไร จึงจะเข้าใจเรื่องราวความเป็นมาของแหล่งโบราณคดีและโบราณสถาน ได้อย่างชัดเจน

5. นักเรียนเสนอแหล่งโบราณคดีและโบราณสถาน ที่ยังพอหลงเหลือให้ศึกษาได้ในบริเวณจังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีการอภิปรายร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน เพื่อให้ได้แหล่งความรู้ที่เหมาะสมที่สุดทั้งในด้านความสะดวก การประหยัด ข้อความรู้ที่ได้เพื่อตรงจุดมุ่งหมาย

2. ชั้นวางแผน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ซึ่งเป็นกลุ่มเดิม

2. ครูนำใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ประวัติเมืองสุพรรณบุรี และใบความรู้ที่ 2 เรื่อง พระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ และภาพโบราณสถาน โบราณวัตถุ มาให้นักเรียนศึกษา

3. นักเรียนร่วมกันวางแผนไปศึกษานอกสถานที่ที่พระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ นักเรียนต้องใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าวิธีใดบ้างและใช้อย่างไร เช่น

- ค้นคว้าจากหนังสือ
- ค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต
- ไปศึกษาจากของจริง
- การสัมภาษณ์
- การสังเกต
- การสอบถาม

4. นักเรียนเลือกวิธีการศึกษาค้นคว้ากลุ่มละ 1 วิธี โดยบอกรายละเอียดวิธีการค้นคว้าว่ามีขั้นตอนอย่างไร

5. ครูแจ้งให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสังเกตการทำงานของสมาชิกในกลุ่มแล้วจดบันทึกเพื่อนำเสนอสภาพการทำงานของแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ

6. ครูเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการศึกษาความรู้ เช่น ใบความรู้ คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ที่นักเรียนต้องใช้

3. ชั้นดำเนินการ

1. นักเรียนทุกกลุ่ม นำเสนอขั้นตอนการศึกษาค้นคว้าที่กลุ่มตนเองระดมความคิดได้ เมื่อนำเสนอจบกลุ่มอื่น ๆ เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม

2. ครูเป็นผู้คอยสังเกต และคอยให้คำแนะนำนักเรียน ให้ข้อเสนอแนะและกระตุ้นการตั้งคำถาม

3. ครูนำเสนอ เรื่อง ประวัติเมืองสุพรรณบุรี และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ ด้วยการบรรยายประกอบ Power Point พร้อมกับนักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 1 และใบความรู้ที่ 2 ในหัวข้อต่อไปนี้

- ประวัติเมืองสุพรรณบุรี
- หลักฐานทางโบราณสถานและโบราณวัตถุ
- ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม
- พระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์

4. ครูแจกแบบฝึกหัด เรื่อง ประวัติเมืองสุพรรณบุรี และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ให้นักเรียนทำ (10 นาที)

4. ชั้นประเมินและปรับปรุงแก้ไข

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลการศึกษาค้นคว้า จากการระดมความคิดจากการฟังการบรรยายประกอบ Power Point เรื่อง ประวัติเมืองสุพรรณบุรี และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ มาอภิปรายร่วมกัน

2. ครูอธิบายประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้ การเตรียมตัวไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับประวัติเมืองสุพรรณบุรี หลักฐานทางด้านโบราณสถานและโบราณวัตถุ ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์โดยครูกระตุ้นนักเรียนให้เกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาประวัติศาสตร์ ตระหนักในคุณค่าของแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น และรักถิ่นฐานบ้านเกิด

4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (10 นาที)

การวัดและประเมินผล

การวัดผล

1. การสังเกต
2. การนำเสนอ
3. การทำแบบฝึกหัด
4. การทำแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน

การประเมินผล

1. สังเกตการนำเสนอตามแบบประเมินการทำงานกลุ่ม
3. ตรวจแบบฝึกหัด
4. ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน

สื่อและอุปกรณ์การเรียน

1. แผนที่จังหวัดสุพรรณบุรี ภาพโบราณสถาน โบราณวัตถุ
2. ใบความรู้
3. ใบกิจกรรม
4. Power Point เรื่อง ประวัติเมืองสุพรรณบุรี และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์

5. แบบฝึกหัด
6. แบบทดสอบ
7. แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ประวัติเมืองสุพรรณบุรี

ประวัติเมืองสุพรรณบุรี

จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นจังหวัดเก่าแก่จังหวัดหนึ่ง อยู่ทางภาคตะวันตกของประเทศไทย มีอายุถึงยุคหินใหม่ ประมาณ 3,500 - 4,000 ปี สืบต่อเนื่องกันเรื่อยมาจนถึงยุคสัมฤทธิ์และเหล็ก อายุราว 2,500 ปี ล่วงเข้าสู่ยุคสุวรรณภูมิ ฟูนัน ทวารวดี ลพบุรี อุทอง ยุคชยาและปัจจุบันนี้โบราณวัตถุโบราณสถานที่พบนั้น เป็นประจักษ์พยานบ่งบอกว่าจังหวัดสุพรรณบุรี มีอายุสูงถึงยุคหินใหม่จริง ไม่เพียงเท่านั้น จังหวัดสุพรรณบุรียังเป็นเมืองพุทธศาสนาอีกด้วย จากการขุดค้นพบประติมากรรมทั่วทั้งจังหวัดสุพรรณบุรี จากสถิติพบไม่น้อยกว่า 140 -150 ครั้งตั้งแต่สมัยทวารวดีเป็นต้นมา ทำให้สันนิษฐานได้ว่า จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นเมืองที่พุทธศาสนา ผั่งรากไว้ อย่างหนาแน่น ไม่น้อยกว่า 2,300 ปีมาแล้ว ราว พ.ศ. 700 -800 อาณาจักรสุวรรณภูมิซึ่งมีนครปฐมเป็นราชธานี ต้องตกเป็นเมืองขึ้นของจีนและเขมร ต่อมาราว พ.ศ. 1113 พวกไทยเมืองละโว้ ได้กู้อิสรภาพสำเร็จอาณาจักรสุวรรณภูมิโบราณนี้ได้กลับมีความเจริญรุ่งเรืองอีกวาระหนึ่ง และมีชื่อใหม่ว่า “อาณาจักรทวารวดี” ในสมัยนั้น เมืองอุทอง (สุพรรณบุรี) คงจะเจริญเป็นปึกแผ่นแล้ว ดังที่กรมพระยาดำรงราชานุภาพเล่าไว้ในนิทานโบราณคดีเรื่อง “เมืองอุทอง” ว่า “ข้าพเจ้าเข้าไปดูเมืองท้าวอุทอง เมืองตั้งอยู่ฝั่งตะวันตกของลำน้ำ จระเข้สามพัน ดูเป็นเมืองเก่าใหญ่โตเคยมีป้อมปราการก่อด้วยศิลาแต่หักพังไปเสียเกือบหมดแล้วยังเหลือคงรูปแต่ประตูเมืองแห่งหนึ่งกับป้อมปราการ..” เมืองทวารวดี (นครปฐม) เจริญแล้วก็เสื่อมลงตามความเปลี่ยนแปลงทางภูมิศาสตร์บ้าง จากสงครามบ้าง บางคราวถึงกับทิ้งร้างไปนานๆ ถึงสมัยอุทอง พระยาพานได้พยายามบูรณะใหม่ แต่น้ำไม่อุดมสมบูรณ์ เหมือนสมัยโบราณ พระยาพานจึงได้แต่เพียงซ่อมองค์พระปฐมเจดีย์แล้วสถาปนาเมืองพันธุมบุรี ที่บนฝั่งแม่น้ำ (ท่าจีน) ขึ้นแทนระหว่าง พ.ศ. 1420 - 1425 และได้ครองเมืองนี้ต่อมาจนสวรรคต ในราว พ.ศ. 1459 พระพรราชา ได้ครองราชย์แทน แต่แล้วกลับเสด็จไปครองเมืองอุทองซึ่งใหญ่กว่า เมืองอุทองจึงเป็นราชธานีเรียกว่า “เมืองศรีอยุธยา” อยู่ระยะหนึ่งต่อจากนั้นเมืองพันธุมบุรีได้เจียรบายไปราว 2 ศตวรรษ มาปรากฏเรื่องราวอีกครั้งหนึ่ง เมื่อพระเจ้ากาแต เชื้อสายมอญได้เสวยราชย์ในเมืองอุทองแล้วย้ายราชธานีกลับมาอยู่ที่เมืองพันธุมบุรีได้มอบหมายให้มอญน้อย (พระญาติ) สร้างวัดสนามไชยและบูรณะวัดลานมะขวิด (วัดป่าเลไลยก์) ในบริเวณเมืองพันธุมบุรี เสียใหม่ เมื่อบูรณะวัดแล้วทางราชการได้เกิดศรัทธาในพระพุทธศาสนาและชวนกันออกบวชถึงสองพันคน จึงได้เรียกชื่อเมืองนี้ใหม่ว่า “เมืองสองพันบุรี”

เมืองอุททองมีกษัตริย์ครองราชย์สืบต่อกันมาหลายพระองค์เรียกว่า “พระเจ้า อุททอง” ทั้งสิ้น และพระราชธิดาของพระเจ้าอุททองได้อภิเษกสมรสกับพระเจ้าราม โอรสพระเจ้า ศิริชัย เชียงแสน ต่อมาพระเจ้ารามขึ้นครองเมืองอุททองแทน (พ่อตา) คนทั่วไปก็เรียกว่า “พระเจ้าอุททอง” เมื่อขุนหลวงพะงั่ว (พื้มเหสี) ขึ้นครองเมืองสองพันบุรีและได้ย้ายไปครองเมืองอุททอง เมืองอุททอง จึงต้องกลายเป็นเมืองร้าง เพราะแม่น้ำจะระเซ้สามพันเปลี่ยนทางเดินใหม่และต้นเขิน ช้ำร้ายยัง เกิดโรคห่า(อหิวาตกโรค) อีกด้วย ขุนหลวงพะงั่วจึงย้ายกลับมาประทับที่ เมืองสองพันบุรี และ ภายหลังจึงได้เปลี่ยนชื่อเมืองนี้เสียใหม่ว่า “ เมืองสุพรรณบุรี ” เมื่อ พ.ศ. 1890 เมืองสุพรรณบุรี ที่สร้างขึ้นในสมัยอุททองนั้น ตั้งอยู่ทางฝั่งขวาของแม่น้ำสุพรรณบุรี (ท่าจีน) ยังมีคูและกำแพง เมืองปรากฏอยู่จนกระทั่งทุกวันนี้ แต่ตัวเมืองในปัจจุบันตั้งอยู่ที่ตำบลท่าพี่เลี้ยง ทางฝั่งซ้ายของ แม่น้ำ สันนิษฐานว่าย้ายมาเมื่อสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ เพราะในสมัยกรุงธนบุรีกำลังมีศึกพม่า เข้ามาประชิดติดพันยังไม่มีเวลาว่างที่จะทรงคิดในเรื่องการสร้างบ้านเมืองใหม่ขึ้นในสมัยรัชกาล ที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ก็แสดงว่าเมืองที่ย้ายมาตั้งขึ้นใหม่นี้ ยังคงเป็นป่า บ้านเรือนราษฎรก็ มีแต่เฉพาะตามริมแม่น้ำเท่านั้นลึกจากลำน้ำเข้าไปยังเป็นป่าอยู่แทบทั้งสิ้น ตามที่สุนทรภู่กวีเอก ของไทยไปเที่ยวเมืองสุพรรณ ยังพรรณนาไว้ในโคลงนิราศสุพรรณว่า “ได้พบเสื่ออยู่ในบริเวณ เมืองสุพรรณบุรีนี้”

ตั้งแต่สมัยโบราณมีคติถือกันโดยเคร่งครัดต่อกันมาว่า “ห้ามมิให้เจ้านายเสด็จไปเมือง สุพรรณ” แต่จะห้ามมาแต่ครั้งใดและด้วยเหตุผลประการใดนั้นไม่มีผู้สามารถจะตอบได้จนกระทั่ง ถึงรัชกาลที่ 5 ก็ยังคงถือกันเป็นประเพณีอยู่เช่นนี้เรื่อยมาเมื่อสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย จะเสด็จไปตรวจราชการที่เมืองนี้ พระยาอ่างทองยัง ทูลห้ามไว้ โดยถวายนามเหตุผลว่า เทพารักษ์หลักเมืองไม่ชอบเจ้านาย ถ้าเสด็จไปมักจะทำให้เกิด อันตรายต่าง ๆ แต่สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพไม่ทรงเชื่อ ทรงขึ้นเสด็จไปเมืองสุพรรณบุรี เป็นพระองค์แรก เพื่อจะทรงตรวจราชการที่เมืองนี้ ควรจะช่วยเหลือให้ความสะดวกอย่างไร หรือควรทำนุบำรุงบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้นอย่างไร ไม่ใช่การไปทำคามชัว เทพารักษ์ ประจำเมืองคงจะไม่ให้โทษเป็นแน่ เมื่อเสด็จกลับจากตรวจราชการครั้งนั้นแล้ว ก็ไม่ทรงได้รับ ภัยอันตรายประการใดเจ้านายพระองค์อื่นทรงเห็นเช่นนั้นก็ทรงเลิกเชื่อถือคติโบราณ และเริ่ม เสด็จประพาสกันต่อมาเรื่อยๆ ครั้นเมื่อ พ.ศ. 2447 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จประพาสเมืองสุพรรณอีกครั้งหนึ่ง ตั้งแต่นั้นเป็นมาก็ไม่มีใครพูดถึงคติที่ห้ามเจ้านายมิให้ เสด็จไปเมืองสุพรรณอีกเลยในสมัยรัชกาลที่ 5 เมื่อมีการปกครองมณฑลเทศาภิบาล เมือง สุพรรณบุรีรวมอยู่ในมณฑลนครชัยศรีซึ่งประกอบด้วยนครชัยศรี สุพรรณบุรี และสมุทรสาคร ในปี พ.ศ. 2438 จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2456 มีการเปลี่ยนชื่อเมืองมาเป็นจังหวัด เมืองสุพรรณบุรีจึง เป็นจังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งแต่นั้นมา

อิทธิพลศิลปะแบบลพบุรีในสุพรรณบุรี การพบจารึกที่ปราสาทพระขรรค์ที่เมืองนครชุม เมื่อปี พ.ศ.2482 ซึ่งเป็นสมัย พระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ได้ให้จารึกไว้เมื่อ ปี พ.ศ.1724 เป็น

ภาษาสันสกฤต มี 179 บท ในบทที่ 119 -121 ได้บันทึกไว้ว่าพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ได้ให้เจ้าหลักพระชัยพุทธมหานาถ นำไปประดิษฐานไว้ในปราสาทหินต่างๆ ในบริเวณลุ่มน้ำเจ้าพระยา ได้แก่ แก่งลโวทยะปุระ (ลพบุรี) สุวรรณปุระ (สุพรรณบุรี) สัมพุทธัญญนะ ชยราชบุรี (ราชบุรี) ศรีชัยสิงหบุรี (ปราสาทเมืองสิงห์) ศรีชัยวัชรบุรี นั้น ปรากฏหลักฐานในจังหวัดสุพรรณบุรี พบแหล่งโบราณคดีในอิทธิพลของศิลปะเขมรแบบบายนที่บ้านเนินทางพระ ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก เนินโบราณสถานดังกล่าว ตั้งอยู่ระหว่างแม่น้ำท่าคอย และแม่น้ำสุพรรณบุรี จากการขุดแต่งเมื่อปี พ.ศ. 2522 ได้พบโบราณวัตถุที่สำคัญเป็นจำนวนมาก ดังนี้

รูปพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร สลักจากหินทราย ประทับยืน มีสี่กร มีลักษณะเช่นเดียวกับศิลปะขอมแบบบายน ซึ่งพบที่ประตู่ผี เมืองนครธม

เศียรทวารบาล ทำด้วยหินทรายสีเทา ลักษณะคล้ายเศียรทวารศิลาที่โคปุระชั้นที่สาม ทางด้านทิศใต้ของปราสาทพระขรรค์ ที่เมืองนครธม และทวารบาลสำริดรูปแบบศิลปะบายนเก็บรักษาไว้ที่วัดมหาชัยมุนีเมืองอมรปุระประเทศพม่า

พระพุทธรูปปางนาคปรก สร้างขึ้นในศิลปะเขมรแบบบายน สกุลช่างไทย มีอายุประมาณ ครึ่งแรกถึงกลางพุทธศตวรรษที่ 18

จากการพบโบราณวัตถุเป็นจำนวนมากที่เนินทางพระ อำเภอสามชุก ซึ่งจัดอยู่ในศิลปะขอมแบบบายน หรืออิทธิพลศิลปะแบบลพบุรี ทำให้ทราบว่าศาสนสถานแห่งนี้ คงเป็นศาสนสถานภายในพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน ที่ได้รับอิทธิพลในช่วงสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 (พ.ศ.1724 - 1763) และน่าจะร่วมสมัยกับศาสนสถานที่พบในเขตเมืองโบราณบ้านไร่รอด อำเภอดอนเจดีย์ แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของสุพรรณบุรี ที่มีการตั้งชุมชนสืบเนื่องกันมาตั้งแต่ก่อนสมัยสุโขทัย หรือก่อนพุทธศตวรรษที่ 19

.....

ใบความรู้ที่ 2
พระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์

พระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์

อยู่ที่ตำบลดอนเจดีย์ อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี เจดีย์ยุทธหัตถีเป็นเจดีย์ที่สร้างขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ในโอกาสทรงชนะสงครามยุทธหัตถี ที่ทุ่งหนองสาหร่าย ได้ถูกค้นพบเมื่อปี พ.ศ.2456 โดยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงรับสั่งให้เจ้าเมืองสุพรรณบุรีและเจ้าเมืองกาญจนบุรี ออกค้นหาไม่พบ ส่วนเจ้าเมืองสุพรรณบุรีขณะนั้นพระทวีประชาชน (อี๋ วรรณสุด) ออกค้นหาพบซากเจดีย์เก่าองค์หนึ่งในเขตตำบล หนองสาหร่าย กลางป่าไม้เบญจพรรณ เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2456 เจดีย์ที่ค้นพบมีลักษณะเป็นฐานสี่เหลี่ยม กว้าง 10 วา ส่วนสูงไม่อาจกำหนด เพราะยอดชำรุด ทับลงบนฐาน เหลือแต่ฐานสูง 6 วา 3 ศอก ต่อมามีการบูรณะโดยการสร้างเป็น องค์เจดีย์องค์ใหม่ ครอบเจดีย์องค์เดิมไว้ สร้างเป็นสถาปัตยกรรมรัตนโกสินทร์ ทรงลังกากลม สูงจากระดับพื้นถึงยอด 66 เมตร และสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวร ทรงพระคชาธารออกศึก หล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ไว้ด้านหน้าองค์เจดีย์ โดยกองทัพบกได้ดำเนินการบูรณะเสร็จเรียบร้อย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพระราชดำเนินมาเปิดพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ เมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2502

ใบกิจกรรม

เรื่อง ประวัติเมืองสุพรรณบุรี และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 7-8 คน ตามความสมัครใจแล้วทำกิจกรรมต่อไปนี้ (ใช้กลุ่มเดิม)

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้แต่ละกลุ่มศึกษา ใบความรู้ เรื่อง ประวัติเมืองสุพรรณบุรีและพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ และภาพโบราณสถาน โบราณวัตถุ
2. ให้แต่ละกลุ่ม ร่วมกันวางแผนไปศึกษานอกสถานที่ที่พระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ นักเรียนต้องใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าวิธีใดบ้างและใช้อย่างไร โดยเขียนลงบนกระดาษที่แจกให้
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอ ที่กลุ่มตนเองระดมความคิดได้หน้าชั้นเรียน
4. นักเรียนนำแบบฝึกหัดเรื่องประวัติเมืองสุพรรณบุรีและพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ มาร่วมนำเสนอในกลุ่มของตนเองแล้วเขียนเป็นแผนภูมิในกระดาษชาร์ท เสร็จแล้วแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนของกลุ่มออกมาสรุปนำเสนอหน้าชั้น

.....

แบบฝึกหัด

เรื่อง ประวัติเมืองสุพรรณบุรี และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
 เวลา 10 นาที ภาระงาน 10 คะแนน
 ชื่อ..... ชั้น เลขที่.....

คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด

1. จังหวัดสุพรรณบุรี มีอายุเก่าแก่ถึงยุคใด.....
2. ลโวทยะปุระ : ลพบุรี , สุวรรณปุระ :
3. การตั้งชื่อเมืองสองพันบุรี นั้นสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ใด.....

4. พระมหากษัตริย์พระองค์ใดในราชวงศ์จักรีที่เสด็จประพาสเมืองสุพรรณบุรี เป็นพระองค์แรก

5. หลักฐานใด ที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของสุพรรณบุรีที่มีการตั้งชุมชน
 สืบเนื่องกันมาตั้งแต่ก่อนสมัยสุโขทัย หรือก่อนพุทธศตวรรษที่ 19.....

6. จากการพบโบราณวัตถุเป็นจำนวนมาก เช่น เศียรทวารบาล หน้าภาพรูปอสูรหน้าภาพเศียร
 เทวดาปูนปั้น นักโบราณคดีจึงสันนิษฐานว่าศาสนสถานแห่งนี้ เป็นศาสนสถานของศาสนาใด

7. เมืองพันธุมบุรี : พระยาพาน , เมืองสองพันบุรี :
8. ใครเป็นผู้ค้นพบเจดีย์ยุทธหัตถีที่ในเขตตำบล หนองสาหร่าย กลางป่าไม้เบญจพรรณ.....

9. องค์เจดีย์องค์ใหม่ที่สร้างครอบเจดีย์องค์เดิมไว้ที่พระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ สร้างเป็น
 สถาปัตยกรรมแบบใด.....

10. นักเรียนมีแนวทางในการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุอย่างไร.....

เฉลยแบบฝึกหัด

เรื่อง ประวัติเมืองสุพรรณบุรี และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์
เวลา 10 นาที คะแนน 10 คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด

1. ยุคหินใหม่
 2. สุพรรณบุรี
 3. พระเจ้ากาแต ได้เสวยราชย์ในเมืองอู่ทอง แล้วย้ายราชธานีกลับมาอยู่ที่เมืองพันธุมบุรีได้มอบหมายให้มอญน้อยสร้างวัดสนามไชยและบูรณะวัดลานมะขวิด(วัดป่าเลไลยก์) ในบริเวณเมืองพันธุมบุรีเสียใหม่เมื่อบูรณะวัดแล้วทางราชการได้เกิดศรัทธาในพระพุทธศาสนาและชวนกันออกบวชถึงสองพันคน จึงได้เรียกชื่อเมืองนี้ใหม่ว่าเมืองสองพันบุรี
 4. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 5. จากการพบโบราณวัตถุเป็นจำนวนมาก เช่น รูปพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร เศียรทวารบาล พระพุทธรูปปางนาคปรก ที่เนินทางพระ อำเภอสามชูก ซึ่งจัดอยู่ในศิลปะขอมแบบบายน หรืออิทธิพลศิลปะแบบลพบุรี
 6. พุทธศาสนาฝ่ายมหายาน
 7. พระเจ้ากาแต
 8. พระทวีประชาชน (อี วรรณสุด)
 9. สถาปัตยกรรมรัตนโกสินทร์ ทรงลังกากลม
 10. อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน
-

แบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง ประวัติเมืองสุพรรณบุรี และพระบรมราชาอนุสรณ์ดอนเจดีย์
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง ในการทำแบบทดสอบ

1. ให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุล ลงในกระดาษคำตอบ
2. แบบทดสอบนี้เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ เวลา 10 นาที 10 คะแนน
3. ห้ามขีดเขียนเครื่องหมายใดๆ ลงในกระดาษคำตอบ
4. จงทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่อง ของคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว
 ลงในกระดาษคำตอบ

-
1. ผู้ที่สถาปนาเมืองพันธุมบุรีที่บนฝั่งแม่น้ำท่าจีน คือกษัตริย์พระองค์ใด

ก. พระเจ้ากาแต	ข. พระเจ้าอู่ทอง
ค. พระยาพาน	ง. ขุนหลวงพะงั่ว
 2. วัดป่าเลไลยก์ เดิมมีชื่อว่าอะไร

ก. วัดลานมะขวิด	ข. วัดสนามไชย
ค. วัดหลวงพ่อโต	ง. วัดพระธาตุ
 3. เมืองสองพันบุรีภายหลังได้เปลี่ยนชื่อเป็น เมืองสุพรรณบุรีในสมัยกษัตริย์พระองค์ใด

ก. พระเจ้ากาแต	ข. ขุนหลวงพะงั่ว
ค. พระพรราชา	ง. พระยาพาน
 4. ข้อใดเรียงลำดับพัฒนาการของเมืองสุพรรณบุรีได้ถูกต้อง

ก. สองพันบุรี → พันธุมบุรี → สุพรรณบุรี
ข. อู่ทอง → สองพันบุรี → สุพรรณบุรี
ค. ทวารวดี → พันธุมบุรี → สุพรรณบุรี
ง. พันธุมบุรี → สองพันบุรี → สุพรรณบุรี
 5. การพบจารึกที่ปราสาทพระขรรค์ได้ปรากฏชื่อเมืองซึ่งสันนิษฐานว่าเป็นเมืองที่อยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี หมายถึงเมืองใด

ก. สุวรรณปุระ	ข. ลโวทยะปุระ
ค. ศรีชัยวัชรบุรี	ง. สิงหบุรี

6. หลักฐานในจังหวัดสุพรรณบุรีที่แสดงให้เห็นอิทธิพลของศิลปะเขมรแบบบายน พบที่บริเวณใด
- บ้านหนองแจง ตำบลไร่รถ อำเภอดอนเจดีย์
 - บ้านเนินทางพระ ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก
 - บ้านบึงกระเทียม ตำบลศาลาขาว อำเภอเมือง
 - บ้านโคกหินกอง ตำบลวังคัน อำเภอด่านช้าง
7. การค้นพบเจดีย์พุทธหัตถิที่ดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในรัชสมัยของพระมหากษัตริย์พระองค์ใด
- พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
8. เจดีย์พุทธหัตถิที่ดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรีได้ถูกค้นพบเมื่อปีพุทธศักราชใด
- พุทธศักราช 2446
 - พุทธศักราช 2456
 - พุทธศักราช 2466
 - พุทธศักราช 2476
9. เจ้าเมืองสุพรรณบุรีที่พบเจดีย์พุทธหัตถิคือใคร
- เจ้าพระยายมราช (ปั้น สุขุม)
 - พระยาภาณุจนบุรี (นุช)
 - พระทวีประชาชน (อิ วรรณสูต)
 - พระยาสุนทรสงคราม (บุญ สุวรรณศร)
10. เจดีย์พุทธหัตถิที่ดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรีองค์ปัจจุบันเป็นเจดีย์ทรงใด
- ทรงลังกากลม
 - ทรงระฆัง
 - ทรงดอกบัวตูม
 - ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง ประวัติเมืองสุพรรณบุรี และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย

1. ค	6. ข
2. ก	7. ง
3. ข	8. ข
4. ง	9. ค
5. ก	10. ก

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

เรื่อง ประวัติเมืองสุพรรณบุรี และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์

กลุ่มที่.....

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม 1.....เลขที่..... 5.....เลขที่.....
 2.....เลขที่..... 6.....เลขที่.....
 3.....เลขที่..... 7.....เลขที่.....
 4.....เลขที่..... 8.....เลขที่.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- 3 คะแนน หมายถึง ผลงานอยู่ในเกณฑ์ดี
- 2 คะแนน หมายถึง ผลงานอยู่ในเกณฑ์พอใช้
- 1 คะแนน หมายถึง ผลงานอยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. ด้านความรู้ 1.1 เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลได้ 1.2 จัดลำดับเนื้อหาได้ถูกต้อง			
2. ด้านทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม 2.1 รับผิดชอบงานส่วนที่ได้รับมอบหมาย 2.2 รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 2.3 ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม			
3. ด้านทักษะการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 3.1 ประเมินความสำคัญของข้อมูลได้ 3.2 ประเมินความถูกต้องของข้อมูลได้			

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร

เวลา 2 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต

วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

สาระสำคัญ

แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร เป็นแหล่งฝังศพยุคหินใหม่ขนาดใหญ่ที่ได้พบหลักฐานสำคัญคือหม้อสามขาในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี จึงเป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ และให้นักเรียนได้ศึกษาโดยการไปเรียนรู้จากสถานที่จริง

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจความเป็นมาของแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายพัฒนาการความเป็นมาของแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร ได้
2. ระบุหลักฐานที่แสดงร่องรอยการตั้งถิ่นฐานในบริเวณแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร ได้
3. สามารถนำเสนอการวางแผนศึกษาและวิธีการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ได้

สาระการเรียนรู้

1. ประวัติการค้นพบ
2. ที่ตั้งและสภาพทั่วไปของแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร
3. การขุดค้นและชั้นดินทางโบราณคดี
4. โบราณวัตถุที่พบ
5. สรุปผลการศึกษาทางโบราณคดี
6. การวางแผนศึกษาและวิธีการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้

สมรรถนะของผู้เรียน

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และมีจิตสาธารณะ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ชี้นำเสนอ

1. ครูชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้
2. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (5 นาที)
3. นักเรียนดูแผนที่แสดงที่ตั้งแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร

4. ครูและนักเรียนร่วมสนทนา เกี่ยวกับเส้นทางไปแหล่งโบราณคดีและภาพแผนที่แสดงที่ตั้งแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรโดยครูตั้งประเด็นคำถามต่อไปนี้

- นักเรียนคนใดมีบ้านอยู่ใกล้ที่ตั้งแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร
- นักเรียนรู้จักที่ตั้งแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรหรือไม่
- นักเรียนคนใดเคยไปแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรบ้าง

5. นักเรียนอภิปรายร่วมกันว่าแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรนั้นอยู่บริเวณใด มีที่มาอย่างไร และควรทำอย่างไร จึงจะเข้าใจเรื่องราวของแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรในด้านประวัติศาสตร์ได้อย่างชัดเจน

2. ขั้ววางแผน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม พร้อมทั้งแบ่งหน้าที่ กำหนดบทบาทให้สมาชิกในกลุ่ม โดยใช้กลุ่มเดียวกับชั่วโมงที่แล้ว

2. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร และนำภาพโบราณวัตถุที่พบในแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรมาให้ให้นักเรียนดู

3. นักเรียนร่วมกันเสนอว่า ถ้านักเรียนจะไปศึกษาแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรจากสถานที่จริงว่ามีความเป็นมาอย่างไรบ้าง ต้องใช้วิธีการใด บ้างและใช้อย่างไร

- การสังเกต
- การสอบถาม
- การสัมภาษณ์

4. นักเรียนทุกกลุ่มอภิปรายว่าจะไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นที่ได้เรียนมา เช่น แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร ในกลุ่มต้องทำอย่างไรบ้าง เพื่อให้ได้ความรู้ตามหัวข้อที่กำหนดหัวข้อในการอภิปราย เช่น

- วัตถุประสงค์ของการเดินทาง
- การเดินทาง ยานพาหนะ วัน เวลา จุดนัดหมาย
- สิ่งที่นักเรียนต้องการไปศึกษา มีอะไรบ้าง
- วิธีการสืบค้นข้อมูล ใช้ขั้นตอนใดบ้าง
- สมาชิกในกลุ่มแบ่งหน้าที่กันอย่างไร
- เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วควรทำอย่างไร

5. ครูเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการศึกษาความรู้ เช่น คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่นักเรียนต้องใช้ ใบความรู้ กระดาษ ปากกา เป็นต้น

6. นักเรียนทุกกลุ่มสรุปหัวข้อที่กลุ่มอภิปรายเป็นผังความคิด (mind mapping) ลงในกระดาษชาร์ท

7. ครูและนักเรียนพิจารณาแผนงานที่นักเรียนวางแผนไว้ พร้อมแจ้งให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสังเกตการทำงานของสมาชิกในกลุ่มแล้วจัดบันทึก เพื่อนำเสนอสภาพการทำงานของแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งแนวทางในการแก้ไข

3. ขั้นตอนการ

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอขั้นตอนการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เมื่อ นำเสนอจบกลุ่มอื่น ๆ เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม

2. ครูเป็นผู้คอยสังเกต และคอยให้คำแนะนำนักเรียน ให้ข้อเสนอแนะและกระตุ้นการตั้งคำถาม

3. ครูนำเสนอ เรื่อง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร และการศึกษาแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น การสืบค้นความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การจัดบันทึก มาให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมและซักถามข้อสงสัยด้วยการบรรยายประกอบ Power Point ในหัวข้อต่อไปนี้

- ประวัติการค้นพบ
- แผนที่การเดินทางไปแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร
- ที่ตั้งและสภาพทั่วไปของแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร
- โบราณวัตถุที่พบ
- การศึกษาแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น
- การสัมภาษณ์
- การสังเกต
- วิธีการสืบค้นความรู้

4. ครูแจกแบบฝึกหัด เรื่อง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร ให้นักเรียน (10 นาที)

4. ขั้นประเมินและปรับปรุงแก้ไข

1. นักเรียนแต่ละกลุ่ม นำผลการศึกษาจากการฟังและดูด้วยการบรรยายประกอบ Power Point เรื่อง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร มาอภิปรายร่วมกัน

2. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปขั้นตอนการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่วางแผนไว้ได้แก่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติอุททอง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์

4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (10 นาที)

การวัดและประเมินผล

การวัดผล

1. การสังเกต

2. การนำเสนอ
3. การทำแบบฝึกหัด
4. การทำแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน

การประเมินผล

1. สังเกตการนำเสนอตามแบบประเมินการทำงานกลุ่ม
3. ตรวจสอบแบบฝึกหัด
4. ตรวจสอบแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

1. ภาพแผนที่แสดงที่ตั้งและภาพโบราณวัตถุ
2. ใบความรู้
3. ใบกิจกรรม
4. Power Point เรื่อง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร และการศึกษาแหล่งเรียนรู้

ท้องถิ่น

5. แบบฝึกหัด
6. แบบทดสอบ
7. แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

ใบความรู้ เรื่อง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร

แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร

แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร เป็นแหล่งฝังศพยุคหินใหม่เมื่อประมาณ 3,000- 4,000 ปีที่แล้วตั้งอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำกระเสียวซึ่งเป็นสาขาของแม่น้ำท่าจีนในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี แหล่งโบราณคดีแห่งนี้ค้นพบเป็นครั้งแรกเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ.2546 ซึ่งในครั้งนั้น คุณวิมล อุบล เจ้าของที่ดินบริเวณแหล่งโบราณคดี ได้ทำการขุดปรับเนินดินให้เป็นที่ราบเสมอกับพื้นที่รอบๆ เพื่อใช้ทำเกษตรกรรม แล้วได้พบโครงกระดูกมนุษย์และหลักฐานทางโบราณคดีอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองราชวัตร อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีที่ทำการตั้งอยู่ใกล้กับแหล่งโบราณคดี จึงได้แจ้งเรื่องการค้นพบหลักฐานนี้มายังสำนักงานศิลปากรที่ 2 สุพรรณบุรี ซึ่งเมื่อสำนักงานศิลปากรที่ 2 สุพรรณบุรี ได้ตรวจสอบและประเมินศักยภาพแหล่งในเบื้องต้นแล้วมีความเห็นว่าแหล่งโบราณคดีแห่งนี้ มีความสำคัญและศักยภาพสูงมากในทางวิชาการ เนื่องจากเป็นแหล่งฝังศพยุคหินใหม่ขนาดใหญ่ที่ได้พบหลักฐานสำคัญคือ หม้อสามขา ซึ่งเคยพบตามแหล่งโบราณคดียุคหินใหม่ในเขตจังหวัดกาญจนบุรีและพบเรื่อยลงไปในเขตเทือกเขาทางภาคใต้และคาบสมุทรมลายู จึงนับเป็นแหล่งข้อมูลใหม่ที่ได้มีการพบแหล่งโบราณคดียุคหินใหม่ที่ใช้หม้อสามขาในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี

สำนักศิลปากรที่ 2 ได้ขุดค้นแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2546 ซึ่งได้ข้อมูลที่น่าสนใจหลายประการ หลังจากนั้นได้มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้อง เพื่ออนุรักษ์แหล่งโบราณคดีแห่งนี้ไว้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ และได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองราชวัตรและชุมชนท้องถิ่น จนไปสู่การขุดค้นศึกษาเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสำนักศิลปากรที่ 2 สุพรรณบุรี องค์การบริหารส่วนตำบลหนองราชวัตรและสถานศึกษาในท้องถิ่น ซึ่งนับเป็นการขุดค้นครั้งที่ 2 เมื่อเดือนเมษายน-พฤษภาคม พ.ศ. 2551 และในเดือนพฤศจิกายนปีเดียวกันสำนักศิลปากรที่ 2 สุพรรณบุรี ได้ขุดค้นทางโบราณคดีที่แหล่งโบราณคดีนี้อีกครั้งอันเป็นส่วนหนึ่งของโครงการศึกษาโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในวัฒนธรรมบ้านเก่าและที่เกี่ยวข้อง ขณะนี้ยังอยู่ระหว่างการขุดค้นและวิเคราะห์โบราณวัตถุผลการขุดค้นที่จะกล่าวถึงนี้ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่ได้จากการดำเนินงานเมื่อ พ.ศ. 2546 เนื่องจากการขุดค้นครั้งล่าสุดนั้นยังอยู่ระหว่างดำเนินการ

1. ที่ตั้งและสภาพทั่วไปของแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร

1) ที่ตั้ง

แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร ตั้งอยู่ด้านหลังที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลหนองราชวัตร ในพื้นที่หมู่ 5 บ้านหนองเปกล้า ตำบลหนองราชวัตร อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ในเขตที่ดินของนายวิมล อุบล ปัจจุบันกรมศิลปากรร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองราชวัตรได้จัดซื้อที่ดินบริเวณแหล่งโบราณคดีเนื้อที่ 7 ไร่ 1 งาน ไว้แล้วเพื่ออนุรักษ์และพัฒนาให้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านโบราณคดีต่อไป โดยใช้เงินบริจาคจากการทอดผ้าป่าสามัคคี

2) สภาพทั่วไปของแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร

เป็นเนินดินขนาด 15 ไร่ สูงจากพื้นที่รอบๆ ราว 2 เมตร พื้นที่โดยรอบเป็นที่นาและไร่อ้อย ส่วนที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ห่างออกไปประมาณ 500 เมตร ทิศเหนือของเนินดินมีคลองส่งน้ำตัดผ่าน ซึ่งในอดีตเมื่อครั้งขุดคลองสายนี้ก็เคยพบโครงกระดูกมนุษย์และเศษภาชนะดินเผาด้วย ปัจจุบันตัวเนินดินที่ตั้งแหล่งถูกขุดตักหน้าดินเพื่อปรับพื้นที่ให้ได้ระดับเดียวกับพื้นที่นารอบๆ จนเกือบหมดทั้งเนิน ยังคงเหลือเพียงเนินดินด้านทิศตะวันออกที่ยังไม่ได้ขุดตักหน้าดิน โดยพื้นที่ที่ถูกขุดตักหน้าดินไปแล้วได้พบหลักฐานโครงกระดูกมนุษย์ กระดูกสัตว์ เศษภาชนะดินเผา ขวานหินขัด ขวานหินกะเทาะ และสะเก็ดหินกระจัดกระจายอยู่เป็นจำนวนมาก

เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้ว พบว่าแหล่งโบราณคดีแห่งนี้จัดอยู่ในเขตลุ่มแม่น้ำกระเสียว สาขาของแม่น้ำท่าจีนตอนบน โดยตัวแหล่งตั้งอยู่พื้นที่ราบที่ค่อยๆ ลาดชันสูงขึ้นไปสู่เทือกเขาทางทิศตะวันตกในเขตอำเภอด่านช้าง ซึ่งต่อเนื่องกับกลุ่มเทือกเขาในเขตจังหวัดกาญจนบุรี โดยมีแนวเขาพระหุงดินอยู่ใกล้เคียงที่สุดในระยะประมาณ 30 กิโลเมตร ส่วนด้านทิศตะวันออกลาดลงสู่ที่ราบลุ่มฝั่งตะวันตกของแม่น้ำท่าจีน ซึ่งอยู่ห่างจากแหล่งโบราณคดีไปประมาณ 17 กิโลเมตร แหล่งน้ำธรรมชาติที่ใกล้เคียงกับแหล่งโบราณคดีมากที่สุดคือห้วยหมาลอย อยู่ห่างไปทางทิศตะวันตกประมาณ 2 กิโลเมตร

2. ชั้นดินทางโบราณคดี

1) ระยะเวลาที่ 1 (ชั้นดินที่ 5-6) เป็นพื้นที่อยู่อาศัย โดยได้พบร่องรอยขี้เถ้า กองไฟเป็นชั้นหนาประมาณ 30 เซนติเมตร โดยมีกระดูกสัตว์ขนาดใหญ่ และเศษภาชนะดินเผาหลายชิ้นปะปนอยู่ในขี้เถ้ากองไฟ ที่สำคัญคือได้พบชิ้นส่วนภาชนะประเภทหม้อสามขาแบบอ้วนป้อมร่วมอยู่ด้วย ขณะเดียวกันก็ได้พบขวานหินขัด ขวานหินกะเทาะ สะเก็ดหิน หินลับทำจากหินทราย และชิ้นส่วนกำไลหินหลายชิ้นรวมกันอยู่ในชั้นการอยู่อาศัยระยะแรกนี้

ในหลุมขุดค้นทั้ง 3 หลุมนี้ในชั้นการอยู่อาศัยระยะแรกไม่พบหลักฐานการฝังศพของมนุษย์

2) ระยะเวลาที่ 2 (ชั้นดินที่ 3-4) ในระยะนี้ได้พบหลักฐานการอยู่อาศัยหนาแน่นโดยประเภทโบราณวัตถุที่พบยังคงคล้ายคลึงกับในระยะแรก คือยังคงพบ ขวานหินขัด ขวานหิน

กะเทาะ เศษภาชนะดินเผา กระดูกสัตว์ และสะเก็ดหิน แต่ที่มีการเปลี่ยนแปลงเห็นได้ค่อนข้างชัดคือ กระดูกสัตว์ที่พบในระยะแรกมักเป็นกระดูกสัตว์ที่มีขนาดใหญ่แต่ในชั้นการอยู่อาศัยระยะที่ 2 กระดูกสัตว์ที่พบมักเป็นประเภท สัตว์มีเขาจำพวกกวาง เก้ง และสัตว์ขนาดเล็ก ที่สำคัญคือในระยะนี้ได้พบหลักฐานการฝังศพของมนุษย์โดยได้พบโครงกระดูกมนุษย์ 2 โครง คือ โครงกระดูกหมายเลข 1 โครงกระดูกนี้เป็นศพของเพศหญิงอายุประมาณ 13-15 ปี ลักษณะการฝังศพเป็นการฝังแบบนอนหงายเหยียดยาว หันศีรษะไปทางทิศตะวันตก ไม่มีการห่อหรือมัดศพ เนื่องจากสภาพของโครงกระดูกวางตัวอยู่ในแนวปกติ มีการทับเศษภาชนะดินเผาวางอุทิศให้กับศพบนลำตัวและปลายเท้า เนื้อกะโหลกศีรษะวางเขาสัตว์ปลายแหลมไว้ ก้นหลุมมีชั้นส่วนเขาสัตว์ (แบบมีกึ่ง) รองใต้ศพ นอกจากนี้ยังพบขวานหินขัด ขวานหินกะเทาะ และชิ้นส่วนกำไลหินอีกหลายชิ้นฝังร่วมกับโครงกระดูกนี้ด้วย โครงกระดูกหมายเลข 2 ถูกรบกวนเหลือร่องรอยให้เห็นเพียงกระดูกขาตอนล่างซ้ายและขวาเท่านั้น กระดูกผุกร่อน มีการทับเศษภาชนะดินเผาวางอุทิศไว้บนส่วนขาของโครงกระดูก จากร่องรอยหลักฐานที่เหลืออยู่พบว่าโครงกระดูกนี้ฝังโดยวางศีรษะไปทางทิศตะวันตกเช่นเดียวกับโครงกระดูกหมายเลข 1 ลักษณะเป็นการฝังแบบนอนหงายเหยียดยาว ไม่มีการห่อหรือมัดศพ

3. การขุดค้นหลุม TP-3

ครั้งแรกขุดหลุมขนาด 2 x 2 เมตร แล้วขยายหลุมตามแนวกลุ่มหลักฐานทางโบราณคดีออกไปทางทิศเหนือเป็น 4.5 เมตร ขยายไปทางทิศตะวันออก เป็น 4.5 เมตร ได้พบโครงกระดูกอย่างน้อย 4 โครง ฝังแบบนอนหงายเหยียดยาว มีทิศทางการฝังศพที่ต่างกัน 2 แบบคือ หันศีรษะโครงกระดูกไปทางทิศตะวันตก จำนวน 1 โครง ได้แก่โครงกระดูกหมายเลข 3 และหันศีรษะโครงกระดูกไปทางทิศเหนือ จำนวน 3 โครง ได้แก่โครงกระดูกหมายเลข 1, 2 และ 4 โดยโครงกระดูกซึ่งหันศีรษะไปทางทิศตะวันตกนั้นถูกฝังอยู่ในระดับความลึกเดียวกันกับโครงที่หันศีรษะไปทางทิศเหนือ แต่มีร่องรอยให้เห็นชัดว่าเป็นการฝังที่หลัง เนื่องจากหลุมฝังศพของโครงกระดูกหมายเลข 3 ได้ขุดตัดบางส่วนของหลุมฝังศพของโครงกระดูกหมายเลข 1 โครงกระดูกที่พบทั้งหมดในหลุม TP-3 นั้นมีการฝังภาชนะดินเผาอุทิศให้กับศพเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงที่หันไปทางทิศเหนือทั้ง 3 โครง มีภาชนะรวมกันมากกว่า 20 ใบ นอกจากนี้ยังพบว่าโครงกระดูกหมายเลข 1 มีการทับเศษภาชนะดินเผาให้แต่กรองข้างใต้ศพนอกเหนือจากการฝังภาชนะดินเผาเต็มใบอุทิศให้กับศพ โดยภาชนะที่ถูกทับให้แต่กรองใต้ศพนั้นมีบางชิ้นที่สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นชิ้นส่วนหม้อสามขาด้วย

4. โบราณวัตถุที่พบ

1) โครงกระดูกมนุษย์ พบจากการขุดครั้งนี้แล้ว 6 โครง ฝังโดยหันศีรษะไปทางทิศตะวันตก 3 โครง และหันไปทางทิศเหนือ 3 โครง

2) ภาชนะดินเผาและเศษภาชนะดินเผา มีทั้งภาชนะดินเผาเต็มใบและเศษภาชนะดินเผากระจายตัวอยู่หนาแน่นทุกชั้นดิน เช่น หม้อก้นกลม หม้อก้นกลมมีเชิง ภาชนะทรงพานทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก

หม้อก้นกลมนั้นมักตกแต่งผิวด้วยลายเชือกทาบ บางใบที่เป็นหม้อขนาดเล็กมีการปั้นติดปุ่มเล็กที่ไหล่ภาชนะ 4 ปุ่ม ส่วนภาชนะทรงพานส่วนใหญ่เป็นภาชนะผิวเรียบ สีออกแดงไปจนถึงสีส้มและมีบางใบที่ผิวขัดมัน

3) เศษภาชนะดินเผา ส่วนใหญ่เป็นเศษภาชนะลายเชือกทาบและผิวเรียบ มีบ้างที่เคลือบน้ำดินสีแดงและขัดผิวมัน ส่วนลายขูดขีดนั้นพบบ้างแต่ไม่มากเช่นเดียว กับภาชนะรมควันขัดมันสีดำที่พบน้อยมาก เศษภาชนะเนื้อดินค่อนข้างหยาบถึงหยาบมาก ใสในเผาไม่สุก มีสีดำเห็นได้ชัด หลายชิ้นที่พบกลบขาวเป็นส่วนผสมในเนื้อดิน ผิวเศษภาชนะเหล่านี้มักมีร่องรอยเขม่าควันไฟจับอยู่ ซึ่งเกิดจากการใช้งานภาชนะเหล่านี้

4) ชิ้นส่วนหม้อสามขา ได้พบเป็นจำนวนมากเมื่อคราวพื้นที่แหล่งถูกขุดคักหน้าดิน และในการขุดค้นก็ได้พบด้วยหลายชิ้น โดยรูปแบบขาหม้อที่พบมีความหลากหลายพอสมควร จำแนกได้ 2 แบบ คือ แบบขาอ้วนป้อมที่ตัวขากับภาชนะเชื่อมต่อกัน (ขาเป็นส่วนหนึ่งของบรรจุภัณฑ์) และแบบขาทรงกรวยเรียวแหลมที่แยกส่วนออกจากตัวภาชนะ(แบบบ้านเก่า) โดยแบบหลังนี้รูปทรงของภาชนะคล้ายกับหม้อสามขาที่พบในแหล่งโบราณคดีบ้านเก่า จ.กาญจนบุรี ส่วนแบบแรกนั้นแม้จะไม่พบใบที่สมบูรณ์แต่เมื่อนำชิ้นส่วนที่เข้าของที่ดินเก็บรักษาไว้มาสันนิษฐานรูปทรง พบว่ารูปทรงตัวภาชนะคล้ายกับอ่างที่มีส่วนขาต่อยื่นออกมา

5) เครื่องมือหิน จำแนกเป็น ขวานหินขัด ขวานหินกะเทาะ และสะเก็ดหิน ขวานหินขัดพบมากที่สุดทั้งในชั้นการอยู่อาศัยและชั้นการฝังศพ เกือบทั้งหมดเป็นขวานหินขัดชนิดไม่มีป่า มีเพียง 1 ชิ้นที่เป็นขวานหินขัดชนิดมีป่า ขวานหินขัดเหล่านี้ส่วนใหญ่ทำจากหินตะกอนและหินปูน ขวานหินกะเทาะ เป็นขวานที่กะเทาะหลายรอยทั้งสองหน้า ทำจากหินเชิร์ตและหินตระกูลควอร์ตซ์ซึ่งเป็นเนื้อละเอียดคล้ายแก้ว เนื้อสีขาวขุ่นไปจนถึงสีเหลืองปนน้ำตาล สะเก็ดหิน พบตลอดทุกชั้นดิน มีทั้งเป็นสะเก็ดหินชิ้นเล็กๆ ที่เกิดจากการกะเทาะเพื่อผลิตขวานหินกะเทาะ จัดเป็นสะเก็ดหินที่ไม่ได้ใช้งานและประเภทที่นำมาใช้งานเป็นเครื่องมือสะเก็ดหิน

6) กำไลหิน พบหลายชิ้น พบหลายชิ้นทั้งในชั้นดินอยู่อาศัยและฝังศพ เป็นกำไลหินสีเขียวมีขอบคล้ายจักร 1 วง วางอยู่ใกล้ๆกับกำไลหินสีขาวที่แตกหักแต่สามารถต่อกันได้ครบเป็นวงอีก 3 วง

7) หินลับ ใช้สำหรับขัดฝนขวานหินขัด ส่วนใหญ่ทำจากหินทราย บางชิ้นเป็นหินตะกอนหรือหินปูน พบชั้นการอยู่อาศัยทั้ง 2 ระยะ

8) ลูกปัดหิน เป็นลูกปัดหินสีดำและสีเขียว ทรงกระบอกขนาดเล็ก ยาวประมาณ 1.5-2.0 เซนติเมตร พบเพียง 2 ชิ้น โดยฝังอุทิศให้กับศพ

9) กระสุนดินเผา พบหลายชิ้นร่วมกับเศษภาชนะดินเผาในชั้นดินอยู่อาศัยทั้ง 2 ระยะ

10) กระดุกสัตว์ มีทั้งพบในชั้นดินอยู่อาศัยและชั้นการฝังศพ พบกระดุกสัตว์ขนาดใหญ่จำนวนมากปะปนอยู่ในกองขี้เถ้าไฟ และกระจายอยู่ทั่วทั้งชั้นร่วมกับเศษภาชนะดินเผา ส่วนชั้นการอยู่อาศัยระยะที่ 2 ได้พบกระดุกสัตว์ขนาดเล็ก กระดุกสัตว์กินหญ้าและสัตว์มีเขา รวมถึงกระดุกปลาเป็นจำนวนมาก ส่วนในหลุมฝังศพนั้นพบว่ามีกระดูกสัตว์จำพวกแก้งหรือกวางรองใต้หลุมศพ

11) เครื่องมือกระดูก ลักษณะเป็นเครื่องมือเขาสัตว์จำพวกแก้ง ที่ปลายเขามีรอยสึกกร่อนจากการใช้งาน

5. สรุปผลการศึกษาทางโบราณคดี

หลักฐานข้อมูลที่ได้จากการขุดค้นจาก แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร ทั้งหมด ทำให้กำหนดอายุแหล่งโบราณคดีแห่งนี้โดยการเปรียบเทียบกับโบราณวัตถุชิ้นสำคัญคือ "หม้อสามขา" กับแหล่งโบราณคดีบ้านเก่า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ว่าอยู่ในสมัยหินใหม่-ก่อนยุคโลหะ ราว 4,000-3,000 ปีมาแล้ว จัดเป็นแหล่งโบราณคดีใน "วัฒนธรรมบ้านเก่า" หรือ "วัฒนธรรมหม้อสามขา" ซึ่งมีกลุ่มคนเข้ามาอยู่อาศัยใช้ประโยชน์อยู่ 2 สมัยใหญ่ๆ โดยในสมัยแรกนั้นใช้พื้นที่เนินดินเป็นที่ฝังศพ ส่วนชายเนินนั้นเป็นที่อยู่อาศัย เมื่อเข้าสู่สมัยที่ 2 ผู้คนคงเพิ่มจำนวนมากขึ้นจึงได้พบว่ามีการใช้พื้นที่ทั่วทั้งเนินในการฝังศพและอยู่อาศัย โดยรูปแบบการฝังศพเป็นการฝังแบบนอนหงายเหยียดยาวทั้ง 2 สมัย แต่ทิศทางการฝังต่างกัน คือ ในสมัยแรกฝังโดยหันศีรษะไปทางทิศเหนือ ส่วนสมัยที่ 2 หันศีรษะไปทางทิศตะวันตก

ส่วนแบบแผนการดำรงชีวิตนั้น ผู้คนที่รู้จักทำการเพาะปลูกข้าวมาตั้งแต่ระยะแรก ที่เข้ามาอยู่อาศัยเพราะได้พบหลักฐานเมล็ดข้าวในเนื้อภาชนะ ในขณะที่เดียวกันก็มีการล่าสัตว์ขนาดใหญ่เป็นอาหารด้วย โดยสัตว์เหล่านี้น่าจะชุกชุมในพื้นที่รอบๆซึ่งคงเป็นป่ารกทึบในระยะแรกๆ และเมื่อระยะเวลาผ่านไปประชากรน่าจะเพิ่มจำนวนขึ้นมาก จึงมีการขยายพื้นที่เพาะปลูกออกไป ซึ่งส่งผลให้สภาพแวดล้อมและพืชพรรณธรรมชาติเปลี่ยนแปลงไปด้วยจึงได้พบว่าในสมัยหลังมีการล่าสัตว์ขนาดเล็ก สัตว์มีเขาจำพวกแก้ง กวาง และสัตว์น้ำมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันรูปแบบของเครื่องมือที่นิยมใช้ก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย จะพบว่าในระยะแรกนั้นนิยมใช้ขวานหินกะเทาะและขวานหินขัดแบบหยาบไม่ประณีต แต่สมัยหลังนิยมใช้ขวานหินขัดมากกว่า และมีรูปแบบประณีตสวยงามมากกว่า และยังมีการพัฒนาเครื่องมือกระดูกขนาดเล็กแหลมมากขึ้นด้วย ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้อาจเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการล่าสัตว์ ซึ่งผู้ล่าต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และทรัพยากรสัตว์ที่เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ทำให้สัตว์บางชนิดที่มีวงจรชีวิตสัมพันธ์กับรูปแบบธรรมชาติหายไป คนจำเป็นต้องปรับพฤติกรรมการดำรงชีวิตและพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ในการดำรงชีวิตมากขึ้นต้องล่าสัตว์เท่าที่ยังเหลืออยู่และเริ่มแสวงหา

ทรัพยากรจากแหล่งอื่นเพื่อทดแทนสัตว์ที่หายไปเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการในการดำรงชีวิต

โดยสรุปแล้วผลการศึกษา ที่ได้จากการขุดค้นแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรในครั้งนี้ ได้ชี้ให้เห็นถึงชุมชนยุคหินใหม่ที่สำคัญมากแห่งหนึ่ง ที่เป็นกุญแจสำคัญบ่งชี้ถึงลำดับพัฒนาการทางสังคมวัฒนธรรมสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำท่าจีน - แม่กลอง

ใบกิจกรรม

เรื่อง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 7-8 คน ตามความสมัครใจแล้วทำกิจกรรมต่อไปนี้ (ใช้กลุ่มเดิม)

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ศึกษาใบความรู้ เรื่อง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรและภาพโบราณสถาน โบราณวัตถุ
 2. นักเรียนทุกกลุ่มอภิปรายว่าจะไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นที่ได้เรียนมา เช่น แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร ในกลุ่มต้องทำอย่างไรบ้าง เพื่อให้ได้ความรู้ตามหัวข้อที่กำหนด โดยเขียนลงบนกระดาษที่แจกให้
 3. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอ ที่กลุ่มตนเองระดมความคิดได้หน้าชั้นเรียน
 4. นักเรียนร่วมกันสรุปขั้นตอนการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่วางแผนไว้
-

แบบฝึกหัด

เรื่อง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร คะแนน 10 คะแนน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ชื่อ..... ชั้น เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด

1. การค้นพบแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรมีความเป็นมาอย่างไร.....
.....
.....
.....
2. สภาพทั่วไปของแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร มีลักษณะอย่างไร.....
.....
.....
.....
3. ชั้นดินทางโบราณคดีของแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรแบ่งได้อย่างไร จงอธิบาย.....
.....
.....
.....
4. โบราณวัตถุที่พบในแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรมีหลายชนิด จงบอกมา 5 ชนิด
.....
.....
.....
5. นักโบราณคดีได้สรุปผลการศึกษาทางโบราณคดีว่าอย่างไร.....
.....
.....
.....

เฉลยแบบฝึกหัด

เรื่อง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร

เวลา 10 นาที คะแนน 10 คะแนน

1. อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน
2. อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน
3. อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน
4. 1) โครงกระดูกมนุษย์
 - 2) ภาชนะดินเผาและเศษภาชนะดินเผา เช่น หม้อก้นกลม หม้อก้นกลมมีเชิง ภาชนะทรงพานทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก
 - 3) เศษภาชนะดินเผา
 - 4) ชิ้นส่วนหม้อสามขา
 - 5) เครื่องมือหิน เช่น ขวานหินขัด ขวานหินกะเทาะ และสะเก็ดหิน (กำไลหิน หินลับ ลูกปัดหินสีดำและสีเขียว กระสุนดินเผา กระดุกสัตว์ เครื่องมือกระดูก)
5. อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

แบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง ในการทำแบบทดสอบ

- ให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุล ลงในกระดาษคำตอบ
- แบบทดสอบนี้เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ เวลา 10 นาทีคะแนน 10 คะแนน
- ห้ามขีดเขียนเครื่องหมายใดๆ ลงในกระดาษคำตอบ
- จงทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่อง ของคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว
ลงในกระดาษคำตอบ

.....

- แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร เป็นแหล่งฝังศพของมนุษย์ยุคใด

ก. ยุคหินเก่า	ข. ยุคหินกลาง
ค. ยุคหินใหม่	ง. ยุคโลหะ
- หลักฐานสำคัญของแหล่งโบราณคดี หนองราชวัตรซึ่งเคยพบตามแหล่งโบราณคดีในเขตจังหวัดกาญจนบุรี คือสิ่งใด

ก. กำไลหิน	ข. หม้อสามขา
ค. หม้อก้นกลมมีเชิง	ง. ขวานหินกะเทาะ
- สภาพทั่วไปของแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรในปัจจุบัน มีลักษณะอย่างไร

ก. เนินดิน ที่นาและไร่อ้อย	ข. อยู่ในเขตภูเขาสูงติดต่อกับจังหวัดกาญจนบุรี
ค. อยู่ในเขตป่าที่บสลับป่าโปร่ง	ง. ที่ราบลุ่มและป่าโปร่ง
- ลักษณะการฝังศพของมนุษย์ในแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรเป็นการฝังศพแบบใด

ก. นอนอเข่า	ข. นอนคว่ำหน้า
ค. นอนหงายเหยียดยาว	ง. นอนอเข่าและนอนหงายเหยียดยาว
- จากการศึกษาหลุมฝังศพของมนุษย์ในแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรพบว่าทุกหลุมจะต้องมีสิ่งใดที่ฝังอุทิศให้กับศพอยู่เสมอ

ก. สะเก็ดหิน	ข. กระดุกสัตว์
ค. เครื่องมือหิน	ง. ภาชนะดินเผา
- แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร จัดเป็นแหล่งโบราณคดีในวัฒนธรรมใด

ก. วัฒนธรรมฝิงนอยเถียน	ข. วัฒนธรรมฮัวบินเหนียน
ค. วัฒนธรรมบ้านเชียง	ง. วัฒนธรรมบ้านเก่า

7. ข้อใดกล่าวถึงการดำรงชีวิตของผู้คนในแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรไม่ถูกต้อง
- รู้จักทำการเพาะปลูกข้าว
 - ใช้ฉมวกสำริดและใบหอกสำริดเป็นอาวุธ
 - ใช้ขวานหินกะเทาะและขวานหินขัด
 - มีการล่าสัตว์ขนาดเล็ก สัตว์มีเขาจำพวกแก้ง กวาง และสัตว์น้ำ
8. ขั้นตอนแรกของการทำงานทุกอย่างควรใช้วิธีการใด
- หาข้อมูล
 - วางแผน
 - ติดต่อประสานงาน
 - สัมภาษณ์
9. การสืบค้นข้อมูลวิธีใดที่ต้องใช้ประสาทสัมผัสที่มีอยู่มากที่สุด
- การสังเกต
 - การสัมภาษณ์
 - การถ่ายภาพ
 - การสอบถาม
10. วิธีการใดดีที่สุดที่นักเรียนจะเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับแหล่งโบราณคดี ให้เพื่อนที่ไม่เคยไปมาก่อน
- ทำแผ่นพับแจก
 - ฉายวีดิทัศน์ให้เพื่อนดู
 - นำของจริงมาอธิบายให้เพื่อนฟัง
 - ทำป้ายนิเทศอธิบาย

.....

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1. ค	6. ง
2. ข	7. ข
3. ก	8. ข
4. ค	9. ก
5. ง	10. ง

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร

กลุ่มที่.....

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม 1.....เลขที่..... 5.....เลขที่.....
 2.....เลขที่..... 6.....เลขที่.....
 3.....เลขที่..... 7.....เลขที่.....
 4.....เลขที่..... 8.....เลขที่.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- 3 คะแนน หมายถึง ผลงานอยู่ในเกณฑ์ดี
- 2 คะแนน หมายถึง ผลงานอยู่ในเกณฑ์พอใช้
- 1 คะแนน หมายถึง ผลงานอยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. ด้านความรู้ 1.1 เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลได้ 1.2 จัดลำดับเนื้อหาได้ถูกต้อง			
2. ด้านทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม 2.1 รับผิดชอบงานส่วนที่ได้รับมอบหมาย 2.2 รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 2.3 ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม			
3. ด้านทักษะการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 3.1 ประเมินความสำคัญของข้อมูลได้ 3.2 ประเมินความถูกต้องของข้อมูลได้			

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

เรื่อง สืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้ เรื่อง เมืองโบราณอุทอง เวลา 2 ชั่วโมง
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

สาระสำคัญ

การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น ทำให้นักเรียนได้ศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่นของตน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ การสังเกต การทำงานเป็นกลุ่ม มีความรับผิดชอบ ปลูกฝังให้ผู้เรียนเข้าใจความเป็นมาของชาติไทยวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย ผูกพันกับท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อมและมีเจตคติที่ดี

ผลการเรียนรู้

1. วิเคราะห์ประเภทของหลักฐานตามยุคสมัยของเมืองสุพรรณในอดีตจากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นได้อย่างถูกต้อง
2. ตระหนัก และเห็นคุณค่าความสามารถของบรรพบุรุษของเมืองสุพรรณในอดีต

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. จำแนกประเภทของหลักฐานตามยุคสมัยได้
2. มีความตระหนักในคุณค่าและประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น

สาระการเรียนรู้

1. ศึกษาความรู้จากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติอุทอง
2. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น
3. กระบวนการกลุ่ม
4. การสืบค้นข้อมูล

สมรรถนะของผู้เรียน

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้และมีจิตสาธารณะ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ช้่นนำเสนอ

1. ครูชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้
2. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (5 นาที)
3. ครูทบทวนกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น

4. นักเรียนทุกคนสำรวจตนเองว่าพร้อมหรือไม่ที่จะเดินทางไปสืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อุทอง

5. ครูและนักเรียนตั้งจุดมุ่งหมายร่วมกันในการสืบค้นความรู้ เรื่อง เมืองโบราณอุทอง

2. ชั้นวางแผน

1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามกลุ่มเดิม และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบตามที่วางแผนไว้

2. ทำหนังสือติดต่อพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อุทอง และวิทยากร

3. ครูนัดหมาย ชี้แจง และทบทวนรูปแบบกิจกรรมและกำหนดนัดหมายเรื่องเวลาสถานที่ในการศึกษาค้นคว้าเรื่อง เมืองโบราณอุทอง เช่น

- เครื่องแต่งกาย
- อุปกรณ์
- ความรู้และข้อมูลเบื้องต้นในการสืบค้นความรู้เรื่อง เมืองโบราณอุทอง
- การเตรียมร่างกายให้พร้อม
- มารยาทของผู้ฟังที่ดี
- ข้อคำถามที่ควรถามวิทยากร
- การตรงต่อเวลา
- ระเบียบวินัย
- การแสดงความขอบคุณ

3. ชั้นดำเนินการ

1. นักเรียนเดินทางถึงพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อุทอง ตามแผนที่กำหนดไว้

2. นักเรียนศึกษาความรู้จากวิทยากร โดยศึกษาเป็นกลุ่ม ครูมีหน้าที่ให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด พร้อมให้คำแนะนำขณะปฏิบัติงาน

3. นักเรียนทุกกลุ่มใช้วิธีการและทักษะต่างๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การจดบันทึก กระบวนการกลุ่ม การคิดวิเคราะห์ เป็นต้น ในการสืบค้นความรู้ พร้อมทั้งจดบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกข้อมูลการศึกษานอกสถานที่ เพื่อนำไปอภิปรายร่วมกัน

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นมาตรวจสอบว่าข้อมูลยังไม่ครบในเรื่องใดบ้าง

5. นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมในส่วนที่สนใจหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติมจากวิทยากร

6. ตัวแทนนักเรียนกล่าวขอบคุณวิทยากร

7. ครูแจกแบบฝึกหัด เรื่อง เมืองโบราณอุทองให้นักเรียน (10 นาที)

4. ชั้นประเมินและปรับปรุงแก้ไข

1. นักเรียนแต่ละกลุ่ม นำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นมาตอบคำถามตามแบบบันทึกข้อมูลการศึกษานอกสถานที่
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปการสืบค้นความรู้จากการศึกษาเรื่องเมืองโบราณอุทอง
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการสืบค้นความรู้จากการศึกษา เรื่อง เมืองโบราณอุทอง
4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (10 นาที)

การวัดและประเมินผล

การวัดผล

1. การสังเกต
2. การทำงานกลุ่ม
3. การนำเสนอผลงาน
4. การทำแบบฝึกหัด
5. การทำแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน

การประเมินผล

1. สังเกตการนำเสนอและการทำงานกลุ่มตามแบบประเมินการทำงานกลุ่ม
2. ตรวจแบบบันทึกข้อมูลการศึกษานอกสถานที่
3. ตรวจแบบฝึกหัด
4. ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน

สื่อและอุปกรณ์การเรียน /แหล่งเรียนรู้

1. แบบฝึกหัด
2. แบบทดสอบ
3. แบบบันทึกข้อมูลการศึกษานอกสถานที่
4. แบบประเมินการทำงานกลุ่ม
5. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อุทอง

ใบกิจกรรม

เรื่อง สืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้ เรื่อง เมืองโบราณอู่ทอง
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 7-8 คน ตามความสมัครใจแล้วทำกิจกรรมต่อไป (ใช้กลุ่มเดิม)

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม รับฟังการบรรยายเรื่อง เมืองโบราณอู่ทอง และความรู้ด้านประวัติศาสตร์สมัยก่อนประวัติศาสตร์จากวิทยากร
2. นักเรียนทุกคนบันทึกข้อมูลในรูปแบบบันทึกข้อมูลการศึกษานอกสถานที่
3. นักเรียนร่วมกันสรุปข้อมูลการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้
4. ให้นักเรียนทุกคนส่งแบบบันทึกข้อมูลในชั่วโมงต่อไป ครูจะคัดเลือกผลงานที่ดีที่สุด
ในกลุ่มเป็นผลงานกลุ่ม
5. แต่ละกลุ่มสรุปข้อมูลลงในกระดาษชาร์ทเผยแพร่ให้ผู้สนใจได้ทราบ

.....

แบบฝึกหัด

เรื่อง สืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้ เมืองโบราณอุทอง
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 เวลา 10 นาที คะแนน 10 คะแนน
 ชื่อ..... ชั้น เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้อง และเติมเครื่องหมาย X
 หน้าข้อความที่ผิด

-1. ตะคันดินเผาคือตะเกียงโบราณ
-2. เหยี่ยวตุรารูปหอยสังข์ศรีวิษสะ รูปโคและปราสาท เป็นแบบเดียวกับที่พบในเมือง
โบราณที่มีอิทธิพลวัฒนธรรมแบบลพบุรี
-3. ลูกปัดที่พบบริเวณเมืองโบราณอุทองส่วนใหญ่ทำจากกระดูกสันหลังปลา
-4. สำริดคือโลหะผสมระหว่างทองและดีบุก
-5. ตราประทับเป็นเครื่องหมายแทนหรือประกอบการลงนามในเอกสารสำคัญ
-6. ปาง (พระพุทธรูป) ตรงกับคำในภาษาสันสกฤตว่า มุทรา
-7. แผ่นดินเผาภาพพระภิกษุอุ้มบาตร ถือเป็นโบราณวัตถุอิทธิพลศิลปะอินเดีย ที่เก่า
ที่สุดเท่าที่พบในประเทศไทย
-8. พระพุทธรูปที่ยืนยกพระหัตถ์ทั้งสองข้างขึ้นในท่าแสดงธรรม โดยพระอังคุด
(นิ้วหัวแม่มือ) และพระดัชนี (นิ้วชี้) จรดกันเป็นวงกลมเรียกว่าพระพุทธรูป
ปางปฐมเทศนา
-9. รอยพระพุทธรูปเขาดีสลักเป็นรอยพระบาทข้างขวา
-10. พระพุทธรูปศิลปะทวารวดีมีพระพักตร์แบน พระขนงสลักเป็นเส้นนูนโค้งติดต่อกัน
เป็นรูปปีกกา พระนาสิกแบน พระโอษฐ์หนา

เฉลยแบบฝึกหัด

เรื่อง สืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้ เมืองโบราณอู่ทอง

เวลา 10 นาที คะแนน 10 คะแนน

1. ✓	6. ✓
2. X	7. ✓
3. X	8. X
4. X	9. ✓
5. ✓	10. ✓

แบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง สืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้ เมืองโบราณอู่ทอง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง ในการทำแบบทดสอบ

- ให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุล ลงในกระดาษคำตอบ
- แบบทดสอบนี้เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ เวลา 10 นาทีคะแนน 10 คะแนน
- ห้ามขีดเขียนเครื่องหมายใดๆ ลงในกระดาษคำตอบ
- จงทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่อง ของคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว
ลงในกระดาษคำตอบ

.....

- ขวานหินขัด : ยุคหินใหม่ → ใบหอกสำริด : ?

ก. ยุคหินเก่า	ข. ยุคหินกลาง
ค. ยุคหินใหม่	ง. ยุคโลหะ
- โตโลโปตี : จีน → ทวารวดี : ?

ก. บาลี	ข. มอญ
ค. ขอม	ง. ล้านสกฤต
- สมัยก่อนประวัติศาสตร์ : ขวานหิน → สมัยประวัติศาสตร์ : ?

ก. เจริญญาปณ์สมัยโรมัน	ข. พระพุทธรูปหินสลักนูนสูง
ค. ดราดินเผา	ง. ฝาจุกภาชนะดินเผาเป็นรูปเทวีกับสิงห์
- วัฒนธรรมทวารวดี

ก. วัฒนธรรมไทย	ข. วัฒนธรรมอินเดีย
ค. วัฒนธรรมกัมพูชา	ง. วัฒนธรรมเวียดนาม
- เหรียญเงินมีจารึก

ก. ดราดินเผา	ข. ตะเกียงอานณะ
ค. เจริญญาปณ์สมัยโรมัน	ง. ประติมากรรมดินเผา
- โบราณวัตถุอิทธิพลศิลปะอินเดีย ที่เก่าแก่ที่สุดเท่าที่พบในประเทศไทย คือสิ่งใด

ก. แผ่นดินเผาภาพพระภิกษุอุ้มบาตร	ข. ตะเกียงอานณะ
ค. พระพุทธรูปหินสลักนูนสูง	ง. เจริญญาปณ์สมัยโรมัน

เฉลยแบบฝึกหัด

เรื่อง สืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้ เมืองโบราณอู่ทอง

เวลา 10 นาที คะแนน 10 คะแนน

1. ง	6. ก
2. ง	7. ข
3. ก	8. ข
4. ข	9. ค
5. ค	10. ก

แบบบันทึกข้อมูลการศึกษานอกสถานที่
ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อุทอง

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ชื่อ.....

ชั้น.....เลขที่.....

โรงเรียน.....

แบบบันทึกข้อมูลการศึกษานอกสถานที่
ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อุทอง
 วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....
 โรงเรียน.....

คำชี้แจง แบบบันทึกข้อมูลมีกิจกรรม 4 กิจกรรม ให้นักเรียนสืบค้นคำตอบจากแหล่งเรียนรู้ และ
 วิทยากร แล้วบันทึกข้อมูลให้ครบกิจกรรม

ข้อมูลเบื้องต้นของการศึกษานอกสถานที่ ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อุทอง
อาคารที่ 1

จัดแสดงอารยธรรมเมืองอุทองสมัยก่อนประวัติศาสตร์ถึงสมัยประวัติศาสตร์วัฒนธรรม
 ทวารวดี (พุทธศตวรรษที่ 5 - 16) ซึ่งเคยเป็นเมืองท่าติดต่อค้าขายกับชาวต่างชาติ ารรูปแบบ
 ศาสนาศิลปะแบบอมราวดีและแบบคุปตะจากอินเดียและศิลปะศรีวิชัยจากภาคใต้ เป็นศูนย์กลาง
 ของศาสนาพุทธและศาสนาพราหมณ์ โบราณวัตถุที่จัดแสดงได้แก่ เครื่องมือหินขัด แว่นด้าย
 ดินเผา ภาชนะดินเผา ลูกปัดแก้ว เหรียญกษาปณ์ เหรียญสมัยจักรพรรดิวิคโตรินุส
 ประติมากรรมดินเผา รูปพระสงฆ์ 3 องค์อุ้มบาตร และพระพุทธรูปปูนปั้นนาคปรกศิลปะแบบ
 อมราวดี ธรรมจักร จารึกแผ่นทองแดง เศียรพระพุทธรูปทองคำ พระพุทธรูปปางประทานธรรม
 และพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ฯลฯ

อาคารที่ 2

จัดแสดงประวัติศาสตร์เมืองอุทองในสมัยอยุธยา พุทธศตวรรษที่ 20 - 24 การบูรณะ
 ซ่อมแซมเจดีย์หมายเลข 1 ในสมัยพระเจ้าปราสาททองแห่งกรุงศรีอยุธยา (พ.ศ. 2173 - 2178)
 โบราณวัตถุที่จัดแสดง ได้แก่ พระพุทธรูป พระพิมพ์ ชั้นสำริด ครอบเต่าปูนสำริด กังสดาล และ
 กระปุกลายครามของจีน ฯลฯ

กิจกรรมที่ 3

ให้นักเรียนดูภาพโบราณวัตถุต่างๆ แล้วตอบว่าคือภาพอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

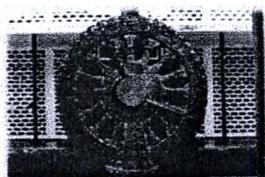
.....

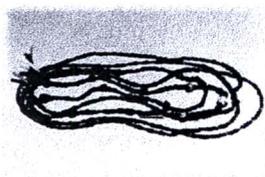
.....

.....

.....

.....

ภาพจาก <http://www.thailandmuseum.com/uthong/uthong.htm>

กิจกรรมที่ 4

ให้นักเรียนสรุปความรู้จากการศึกษาแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น

1. นักเรียนคิดว่าแหล่งความรู้ท้องถิ่นมีประโยชน์และคุณค่าต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนมีวิธีการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรที่จังหวัดสุพรรณบุรีของเรามีสถานที่สำคัญเช่นนี้

.....

.....

.....

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่.....

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม 1.....เลขที่..... 5.....เลขที่.....
 2.....เลขที่..... 6.....เลขที่.....
 3.....เลขที่..... 7.....เลขที่.....
 4.....เลขที่..... 8.....เลขที่.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- 3 คะแนน หมายถึง ผลงานอยู่ในเกณฑ์ดี
- 2 คะแนน หมายถึง ผลงานอยู่ในเกณฑ์พอใช้
- 1 คะแนน หมายถึง ผลงานอยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. ด้านความรู้ 1.1 เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลได้ 1.2 จัดลำดับเนื้อหาได้ถูกต้อง			
2. ด้านทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม 2.1 รับผิดชอบงานส่วนที่ได้รับมอบหมาย 2.2 รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 2.3 ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม			
3. ด้านทักษะการศึกษาค้นคว้า 3.1 ประเมินความสำคัญของข้อมูลได้ 3.2 ประเมินความถูกต้องของข้อมูลได้			

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

เรื่อง สืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้

แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์

เวลา 2 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

สาระสำคัญ

การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น ทำให้นักเรียนได้ศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่นของตน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ การสังเกต การทำงานเป็นกลุ่ม มีความรับผิดชอบ ปลูกฝังให้ผู้เรียนเข้าใจความเป็นมาของชาติไทยวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย ผูกพันกับท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อมและมีเจตคติที่ดี

ผลการเรียนรู้

1. วิเคราะห์ประเภทของหลักฐานตามยุคสมัยของเมืองสุพรรณในอดีตจากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นได้อย่างถูกต้อง

2. ตระหนัก และเห็นคุณค่าความสามารถของบรรพบุรุษของเมืองสุพรรณในอดีต

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. จำแนกประเภทของหลักฐานได้

2. มีความตระหนักในคุณค่าและประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น

สาระการเรียนรู้

1. ศึกษาความรู้จากแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์

2. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น

3. กระบวนการกลุ่ม

4. การสืบค้นข้อมูล

สมรรถนะของผู้เรียน

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และความสามารถในการแก้ปัญหา

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และใฝ่เรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ช้่นนำเสนอ

1. ครูชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้

2. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (5 นาที)

3. ครูทบทวนกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น

4. นักเรียนทุกคนสำรวจพร้อมที่จะเดินทางไปสืบค้นความรู้จาก แหล่งโบราณคดี หนองราชวัตร และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์

5. ครูและนักเรียนตั้งจุดมุ่งหมายร่วมกันในการสืบค้นความรู้

2. ชั้นวางแผน

1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามกลุ่มเดิม และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบตามที่วางแผนไว้

2. ทำหนังสือติดต่อองค์การบริหารส่วนตำบลหนองราชวัตร และวิทยากร

3. ครูนัดหมาย ชี้แจง และทบทวนรูปแบบกิจกรรมและกำหนดนัดหมายเรื่องเวลา สถานที่ในการศึกษาค้นคว้าเรื่อง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร เช่น

- เครื่องแต่งกาย
- อุปกรณ์
- ความรู้และข้อมูลเบื้องต้นในการสืบค้นความรู้
- การเตรียมร่างกายให้พร้อม
- มารยาทของผู้ฟังที่ดี
- ข้อคำถามที่ควรถามวิทยากร
- การตรงต่อเวลา
- ระเบียบวินัย
- การแสดงความขอบคุณ

3. ชั้นดำเนินการ

1. นักเรียนเดินทางถึงแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร ตามแผนที่กำหนดไว้

2. นักเรียนศึกษาความรู้จากวิทยากร โดยศึกษาเป็นกลุ่ม ครูมีหน้าที่ให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด พร้อมให้คำแนะนำขณะปฏิบัติงาน

3. นักเรียนทุกกลุ่มใช้วิธีการและทักษะต่างๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การจดบันทึก กระบวนการกลุ่ม การคิดวิเคราะห์ เป็นต้น ในการสืบค้นความรู้ พร้อมทั้งจดบันทึก ข้อมูลลงในแบบบันทึกข้อมูลการศึกษานอกสถานที่ เพื่อนำไปอภิปรายร่วมกัน

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นมาตรวจสอบว่าข้อมูลยังไม่ครบในเรื่องใดบ้าง

5. นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมในส่วนที่สนใจหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติมจากวิทยากร

6. ตัวแทนนักเรียนกล่าวขอบคุณวิทยากร

7. เดินทางกลับมาสืบค้นข้อมูลที่พระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ นักเรียนทุกกลุ่มจดบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกข้อมูลการศึกษานอกสถานที่ เพื่อนำไปอภิปรายร่วมกัน

8. ครูแจกแบบฝึกหัด เรื่อง การสืบค้นแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรและพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ ให้นักเรียน (10 นาที)

4. ชั้นประเมินและปรับปรุงแก้ไข

1. นักเรียนแต่ละกลุ่ม นำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นมาตอบคำถามตามแบบบันทึกข้อมูลการศึกษานอกสถานที่
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปการสืบค้นความรู้
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการสืบค้นความรู้จากการสืบค้นแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรและพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์
4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (10 นาที)

การวัดและประเมินผล

การวัดผล

1. การสังเกต
2. การทำงานกลุ่ม
3. การนำเสนอผลงาน
4. การทำแบบฝึกหัด
5. การทำแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน

การประเมินผล

1. สังเกตการนำเสนอและการทำงานกลุ่มตามแบบประเมินการทำงานกลุ่ม
2. ตรวจแบบบันทึกข้อมูลการศึกษานอกสถานที่
3. ตรวจแบบฝึกหัด
4. ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน

สื่อและอุปกรณ์การเรียน /แหล่งเรียนรู้

1. แบบฝึกหัด
2. แบบทดสอบ
3. แบบบันทึกข้อมูลการศึกษานอกสถานที่
4. แบบประเมินการทำงานกลุ่ม
5. แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร
6. พระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์

ใบกิจกรรม

เรื่อง สืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร
และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 7-8 คน ตามความสมัครใจแล้วทำกิจกรรม
ต่อไปนี้ (ใช้กลุ่มเดิม)

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม รับฟังการบรรยายเรื่อง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรและ
ความรู้ด้านประวัติศาสตร์สมัยก่อนประวัติศาสตร์จากวิทยากร
2. นักเรียนทุกคนบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกข้อมูลการศึกษานอกสถานที่
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลในบริเวณพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์
3. นักเรียนร่วมกันสรุปข้อมูลการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้
4. ให้นักเรียนทุกคนส่งแบบบันทึกข้อมูลในชั่วโมงต่อไป ครูจะคัดเลือกผลงานที่ดีที่สุด
ในกลุ่มเป็นผลงานกลุ่ม
5. แต่ละกลุ่มสรุปข้อมูลลงในกระดาษชาร์ตเผยแพร่ให้ผู้สนใจได้ทราบ

.....

แบบฝึกหัด

เรื่อง แหล่งเรียนรู้แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร
และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
เวลา 10 นาที คะแนน 10 คะแนน
ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้อง และเติมเครื่องหมาย X
หน้าข้อความที่ผิด

-1. แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรตั้งอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำกระเสียว
-2. ชั้นดินทางโบราณคดีแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรที่เป็นพื้นที่อยู่อาศัย เป็นชั้นดิน
ระยะที่ 2
-3. แหล่งน้ำธรรมชาติที่ใกล้เคียงกับแหล่งโบราณคดีมากที่สุดคือห้วยหมาลอย
-4. ชั้นดินระยะที่ 2 กระดูกสัตว์ที่พบมักเป็นประเภทสัตว์มีเขาจำพวกกวาง เก้ง และ
สัตว์ขนาดเล็ก
-5. สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยา ดำรงราชานุภาพเป็นผู้ค้นพบเจดีย์ยุทธหัตถี
ในเขตตำบล หนองสาหร่าย
-6. แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร เป็นแหล่งฝังศพยุคหินเก่าจนถึงยุคหินใหม่
-7. โครงกระดูกที่พบจะฝังโดยวางศีรษะไปทางทิศตะวันออก ลักษณะเป็นการฝังแบบ
นอนหงายเหยียดยาว ไม่มีการห่อหรือมัดศพ
-8. องค์เจดีย์องค์ใหม่ที่ครอบเจดีย์องค์เดิมไว้ สร้างเป็นสถาปัตยกรรมรัตนโกสินทร์
ทรงลังกากลม
-9. เจดีย์ยุทธหัตถีถูกค้นพบในสมัยรัชกาลที่ 5
-10. ปัจจุบันได้เปลี่ยนวันที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงชนะสงครามยุทธหัตถีเป็น
วันที่ 18 มกราคม ของทุกปี

.....

เฉลยแบบฝึกหัด

เรื่อง สืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร

และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์

เวลา 10 นาที คะแนน 10 คะแนน

1. ✓	6. X
2. X	7. X
3. ✓	8. ✓
4. ✓	9. X
5. X	10. ✓

แบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง สืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร

และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง ในการทำแบบทดสอบ

- ให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุล ลงในกระดาษคำตอบ
- แบบทดสอบนี้เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ เวลา 10 นาทีคะแนน 10 คะแนน
- ห้ามขีดเขียนเครื่องหมายใดๆ ลงในกระดาษคำตอบ
- จงทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่อง ของคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว ลงในกระดาษคำตอบ

- สภาพทั่วไปของแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรในปัจจุบัน มีลักษณะอย่างไร
 - เนินดิน ที่นาและไร่อ้อย
 - อยู่ในเขตภูเขาสูงติดต่อกับจังหวัดกาญจนบุรี
 - อยู่ในเขตป่าที่บสลับป่าโปร่ง
 - ที่ราบลุ่มและป่าโปร่ง
- ขวานหินกะเทาะของแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรเป็นขวานที่กะเทาะหลายรอยทั้งสองหน้า ทำจากหินชนิดใดที่เป็นเนื้อละเอียดคล้ายแก้ว เนื้อสีขาวขุ่นไปจนถึงสีเหลืองปนน้ำตาล

ก. หินอัคนี	ข. หินตระกูลควอซอร์ท์
ค. หินอ่อน	ง. หินทราย
- ข้อใดกล่าวถึงการดำรงชีวิตของผู้คนในแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรถูกต้อง

ก. นิยมใช้เครื่องประดับประเภทหินสีต่างๆ	ข. ใช้ฉมวกสำริดและใบหอกสำริดเป็นอาวุธ
ค. ใช้ขวานหินกะเทาะและขวานหินขัด	ง. เลี้ยงสัตว์เอาไว้ใช้งาน
- หินลับ พบที่แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรใช้สำหรับทำอะไร

ก. ลับหอกสำริดให้คม	ข. ใช้ทำขวานหินกะเทาะ
ค. ขัดฝนขวานหินขัด	ง. สำหรับขว้างสัตว์ระยะใกล้
- เจดีย์ยุทธหัตถีที่ดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรีได้ถูกค้นพบเมื่อปีพุทธศักราชใด

ก. พุทธศักราช 2446	ข. พุทธศักราช 2456
ค. พุทธศักราช 2466	ง. พุทธศักราช 2476

6. การค้นพบเจดีย์ยุทธหัตถีที่ดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในรัชสมัยของพระมหากษัตริย์พระองค์ใด
- ก. พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ข. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 ค. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ง. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
7. วันสวรรคตของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชตรงกับวันใด
- ก. 22 เมษายน ข. 25 เมษายน
 ค. 18 มกราคม ง. 25 มกราคม
8. สิ่งที่ต้องทำเป็นสิ่งสุดท้ายหลังจากไปสืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นคืออะไร
- ก. สรุปข้อมูล ข. วิเคราะห์ข้อมูล
 ค. เก็บรวบรวมข้อมูล ง. จัดบันทึก
9. นักเรียนจะช่วยอนุรักษ์แหล่งโบราณคดีได้ดีที่สุดด้วยวิธีใด
- ก. ไปเที่ยวชมแหล่งโบราณคดีเมื่อมีโอกาส ข. ช่วยเผยแพร่ความรู้กับบุคคลทั่วไป
 ค. ไปช่วยดูแลแหล่งโบราณคดีในวันหยุด ง. ไม่ทำลายแหล่งโบราณคดี
10. นักเรียนจะได้รับประโยชน์จากการศึกษาประวัติศาสตร์เมืองสุพรรณบุรีด้านใดมากที่สุด
- ก. สามารถเข้าใจเหตุการณ์ในอดีต
 ข. สามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
 ค. สามารถเชื่อมโยงความรู้ในอดีตเข้ากับปัจจุบัน และอนาคต
 ง. สามารถนำไปเป็นพื้นฐานของการเรียนวิชาอื่น

เฉลยแบบฝึกหัด

เรื่อง สืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร

และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์

เวลา 10 นาที คะแนน 10 คะแนน

1. ก	6. ง
2. ข	7. ข
3. ค	8. ก
4. ค	9. ง
5. ข	10. ค

แบบบันทึกข้อมูลการศึกษาออกสถานที่
แหล่งเรียนรู้แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร
และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ชื่อ.....

ชั้น.....เลขที่.....

โรงเรียน.....

แบบบันทึกข้อมูลการศึกษาออกสถานที่
ณ แหล่งเรียนรู้แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร
และพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์
 วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....
 โรงเรียน.....

คำชี้แจง แบบบันทึกข้อมูลมีกิจกรรม 5 กิจกรรม ให้นักเรียนสืบค้นคำตอบจากแหล่งเรียนรู้ และ
 วิทยากร แล้วบันทึกข้อมูลให้ครบกิจกรรม

ข้อมูลเบื้องต้นของการศึกษาออกสถานที่

แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร

แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร ตั้งอยู่ด้านหลังที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล
 หนองราชวัตร ในพื้นที่หมู่ 5 บ้านหนองเปกล้า ตำบลหนองราชวัตร อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัด
 สุพรรณบุรี ในเขตที่ดินของนายวิมล อุบล ปัจจุบันกรมศิลปากรร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล
 หนองราชวัตรได้จัดซื้อที่ดินบริเวณแหล่งโบราณคดีเนื้อที่ 7 ไร่ 1 งาน ไว้แล้วเพื่ออนุรักษ์และ
 พัฒนาให้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านโบราณคดีต่อไป โดยใช้เงินบริจาคจากการทอดผ้าป่า
 สามัคคี

พระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์

อยู่ที่ตำบลดอนเจดีย์ อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี เจดีย์ยุทธหัตถีเป็นเจดีย์ที่
 สร้างขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ในโอกาสทรงชนะสงครามยุทธหัตถี ที่
 ทุ่งหนองสาหร่ายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพระราชดำเนินมาเปิดพระ
 บรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ เมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2502

กิจกรรมที่ 5

ให้นักเรียนสรุปความรู้

1. นักเรียนคิดว่าการศึกษาออกสถานที่ในแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นมีประโยชน์ต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนมีวิธีการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรถ้าพบว่ามีผู้ทำลายโบราณสถาน โบราณวัตถุ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่.....

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม 1.....เลขที่..... 5.....เลขที่.....
 2.....เลขที่..... 6.....เลขที่.....
 3.....เลขที่..... 7.....เลขที่.....
 4.....เลขที่..... 8.....เลขที่.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- 3 คะแนน หมายถึง ผลงานอยู่ในเกณฑ์ดี
- 2 คะแนน หมายถึง ผลงานอยู่ในเกณฑ์พอใช้
- 1 คะแนน หมายถึง ผลงานอยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. ด้านความรู้ 1.1 เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลได้ 1.2 จัดลำดับเนื้อหาได้ถูกต้อง			
2. ด้านทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม 2.1 รับผิดชอบงานส่วนที่ได้รับมอบหมาย 2.2 รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 2.3 ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม			
3. ด้านทักษะการศึกษาค้นคว้า 3.1 ประเมินความสำคัญของข้อมูลได้ 3.2 ประเมินความถูกต้องของข้อมูลได้			

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ฅ
ภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น

ภาพ 1 วิทยากรแนะนำการปฏิบัติตนในการเข้าศึกษาภายใน
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อุทุมพร

ภาพ 2 นักเรียนเข้าฟังคำบรรยายของวิทยากร
ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อุทุมพร

ภาพ 3 วิทยากรอธิบายความเป็นมาสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในจังหวัดสุพรรณบุรี
ภายในแหล่งเรียนรู้พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อุทุมพร

ภาพ 4 วิทยากรอธิบายความเป็นมาของเมืองโบราณอุทุมพร
ภายในแหล่งเรียนรู้พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อุทุมพร

ภาพ 5 วิทยากรนำชมโบราณวัตถุสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

ภาพ 6 วิทยากรนำชมโบราณวัตถุสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

ภาพ 7 วิทยากรนำชมโบราณวัตถุสมัยทวารวดี

ภาพ 8 นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาโบราณวัตถุด้วยความสนใจ

ภาพ 9 นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาโบราณวัตถุด้วยความสนใจ

ภาพ 10 ตัวแทนนักเรียนกล่าวขอบคุณวิทยากร

ภาพ 11 นักเรียนเข้าศึกษาแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นที่แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร

ภาพ 12 นักเรียนเข้าศึกษาบริเวณหลุมขุดค้นที่แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร

ภาพ 13 บริเวณหลุมขุดค้นในแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร

ภาพ 14 บริเวณหลุมขุดค้นในแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร

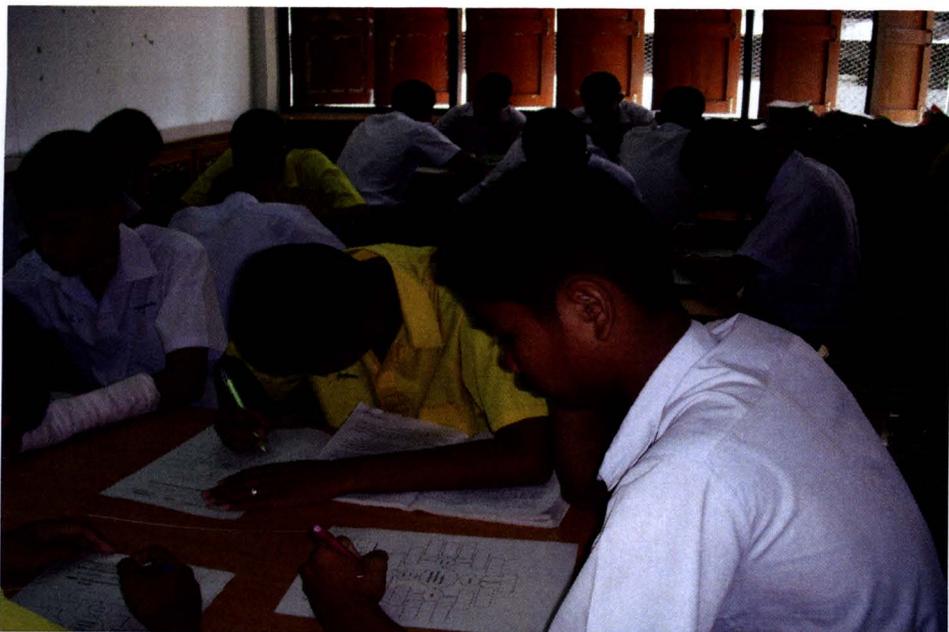
ภาพ 15 โบราณวัตถุภายในแหล่งเรียนรู้แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร

ภาพ 16 โบราณวัตถุภายในแหล่งเรียนรู้แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร

ภาพ 17 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน

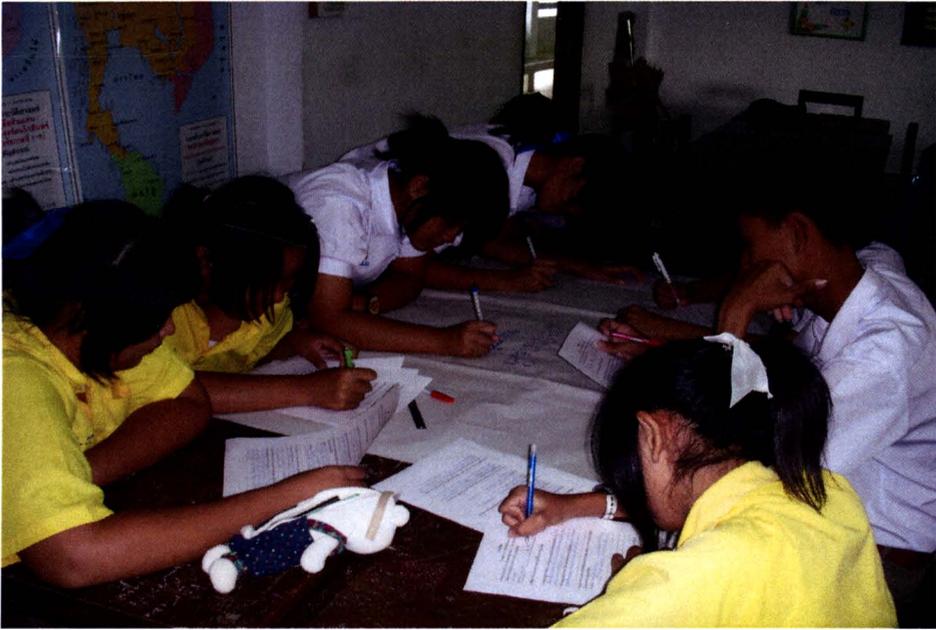
ภาพ 18 นักเรียน ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน

ภาพ 19 นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มในห้องเรียน

ภาพ 20 นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มในห้องเรียน

ภาพ 21 นักเรียนทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน

ภาพ 22 นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มในห้องเรียน

ภาพ 23 นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าห้องเรียน

ภาพ 24 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

ภาพ 25 นักเรียนเตรียมจัดทำป้ายนิเทศนำเสนอผลงาน

ภาพ 26 นักเรียนเตรียมจัดทำป้ายนิเทศนำเสนอผลงาน

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์

ชื่อ-ชื่อสกุล นางสาวโฉมศรี อินสว่าง
วัน เดือน ปีเกิด วันที่ 30 เดือน เมษายน พ.ศ.2506
สถานที่อยู่ปัจจุบัน 248 หมู่ที่ 5 ตำบลย่านยาว อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี 72130
สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 ตำบลดอนเจดีย์ อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี 72170
ประวัติการศึกษา พ.ศ.2529 บริหารธุรกิจบัณฑิต (บช.บ.) สาขาบริหารทั่วไป มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2539 ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) แขนงวิชามัธยมศึกษา วิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ.2554 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี

